

Ghid privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale în situații de criză și de urgență

Principalele obligații ale Statelor
în temeiul Convenției de la
Lanzarote pentru protecția
copiilor împotriva exploatării
sexuale și a abuzurilor sexuale

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Ghid privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale în situații de criză și de urgență

Principalele obligații ale Statelor în temeiul
Convenției de la Lanzarote pentru protecția copiilor
împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale

Elaborat de Secretariatul Comitetului Lanzarote

Reproducerea extraselor (de până la 500 de cuvinte) este permisă, cu excepția utilizării în scopuri comerciale, cu condiția ca integritatea textului să fie păstrată, extrasul să nu fie scos din context, să nu ofere informații incomplete și să nu inducă în eroare în alt mod cititorul cu privire la natura, obiectul sau conținutul textului. Textul sursă trebuie să fie întotdeauna menționat după cum urmează:
„© Consiliul European, anul publicării”.

Toate celelalte cereri privind reproducerea/traducerea integrală sau parțială a documentului trebuie adresate către Directorate of Communications, Council of Europe (Direcția Comunicări, Consiliul European) (F-67075 Strasbourg Cedex sau publishing@coe.int).

Orice altă corespondență referitoare la acest document trebuie adresată către Direcția Generală Demnitate și Demnitate Umană
Consiliul European
F-67075 Strasbourg Cedex
E-mail: lanzarote.committee@coe.int

Copertă și aranjare:
Departament Producție
Documente și Publicații (SPDP),
Consiliul European

Această publicație nu a fost corectată de către echipa editorială SPDP pentru eliminarea erorilor tipografice și gramaticale.

Fotografii: © Shutterstock

© Consiliul European, septembrie 2022
Tipărită la Consiliul European

Cuprins

CONTEXT	5
OBIECTIVE	9
PRINCIPII ȘI DEFINIȚII	11
PREVENIREA EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI A ABUZURILOR SEXUALE ASUPRA COPIILOR ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE URGENȚĂ	13
Ce prevede Convenția de la Lanzarote	13
Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare	14
Ce acțiuni de prevenire pot fi instituite	15
Practici promițătoare relevante instituite de Părțile la Convenția de la Lanzarote	17
IDENTIFICAREA ȘI RAPORTAREA COPIILOR VICTIME ALE EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI ABUZURILOR SEXUALE ÎN SITUAȚIILE DE CRIZĂ ȘI DE URGENȚĂ	23
Ce prevede Convenția de la Lanzarote	23
Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare	25
Ce acțiuni de identificare și raportare pot fi puse în aplicare	26
FURNIZAREA DE ASISTENȚĂ COPIILOR VICTIME ALE EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI ABUZURILOR SEXUALE ÎN SITUAȚIILE DE CRIZĂ ȘI DE URGENȚĂ	31
Ce prevede Convenția de la Lanzarote	31
Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare	33
Ce acțiuni de protecție pot fi instituite	34
URMĂRIREA PENALĂ A INFRACTORILOR ȘI ASIGURAREA UNOR PROCEDURI ÎN INTERESUL COPIILOR ÎN SITUAȚIILE DE CRIZĂ ȘI DE URGENȚĂ	43
Ce prevede Convenția de la Lanzarote	43
Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare	46
Ce măsuri pot fi puse în aplicare pentru a urmări penal infractorii și a asigura proceduri adecvate copiilor	46
ANEXA 1. – STANDARDELE, INSTRUMENTELE ȘI MONITORIZAREA CONSILIULUI EUROPEI REFERITOARE LA DREPTURILE COPIILOR ÎN CONTEXTUL MIGRAȚIEI	51

Context

Federația Rusă a inițiat la 24 februarie 2022 un atac armat împotriva Ucrainei, care a dus la un val de refugiați fără precedent deja din primele zile ale conflictului. La sfârșitul lunii mai, se estima că aproape 7,5 milioane de refugiați fugiseră din Ucraina, din care peste 90 la sută erau femei și copii¹. Această situație prezintă o amenințare serioasă la adresa vieții copiilor, supraviețuirii și oportunităților de dezvoltare atât pentru cei care fug din țară, cât și cei lăsați în urmă. Statele vecine ale Ucrainei și alte State Membre ale Consiliului Europei primesc și vor continua să primească copii care și-au părăsit casele și caută refugiu și protecție.

Conform [Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale](#), (denumită în continuare Convenția de la Lanzarote)², principala obligație a Părților este de a lua toate măsurile legislative și de altă natură pentru a preveni exploatarea sexuală și abuzul sexual al copiilor, a proteja victimele și a urmări penal autorii. Această înseamnă că, pentru a respecta Convenția de la Lanzarote, legislația, măsurile, procedurile și facilitățile naționale trebuie să se aplice de asemenea acelor copii afectați de criză și situații de urgență.

La 10 martie 2022, [Comitetul Lanzarote](#)³ a adoptat și publicat o [Declarație](#) prin care solicita protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale rezultate în urma agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei, în special „respectarea în permanență a drepturilor și interesului superior al copilului” și „luarea de măsuri pentru a răspunde riscurilor specifice de expunere la exploatare sexuală și abuzuri sexuale ale copiilor migranți și refugiați”.

-
1. Accesat ultima dată la 31/05/2022. Statistici actualizate sunt disponibile la: [Situația refugiaților din Ucraina \(unhcr.org\)](#)
 2. [Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale](#) (CETS nr. 201) a fost deschisă spre semnare la Lanzarote (Spania) la 25 octombrie 2007 și a intrat în vigoare la 1 iulie 2010. Fiind ratificat în prezent de 48 de State, reprezintă cel mai cuprinzător instrument juridic internațional dedicat protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, la care poate adera orice țară din întreaga lume.
 3. [Comitetul Lanzarote](#) este organismul creat pentru a monitoriza dacă Convenția de la Lanzarote este pusă în aplicare în mod eficient de către Părțile sale (adică țările care au ratificat-o/au aderat la aceasta). Acesta este format din reprezentanți ai Părților la Convenție, precum și reprezentanți ai organizațiilor internaționale guvernamentale și neguvernamentale active în combaterea exploatării sexuale și abuzurilor sexuale ale copiilor.

La momentul elaborării acestui Ghid, există puține dovezi privind numărul copiilor care au fost victime ale exploatării sexuale sau abuzului sexual ca urmare a conflictului din Ucraina. Cu toate acestea, în general este recunoscut faptul că aceste situații în sine prezintă riscuri sporite pentru copii. Înaltul Comisar Asistent pentru Operațiunile de Protecție al ICNUR a subliniat, de asemenea, faptul că „(se știe că) riscurile de violență bazată pe gen, trafic, abuz, traume psihologice și separare a familiei cresc în perioadele de conflict și strămutare, dar având în vedere profilul de gen al acestui flux de refugiați și faptul că mulți copii au fugit singuri, acestea sunt acum multiplicat⁴”. În plus, acuzațiile sunt în creștere⁵. Comisarul Consiliului Europei pentru Drepturile Omului a subliniat faptul că „riscul de trafic de ființe umane cu femei și copii a fost subliniat în toate țările vizitate și că este nevoie de consolidarea eforturilor de prevenire și combatere a traficului de ființe umane⁶”. Copiii neînsoțiți și alte grupuri vulnerabile, precum persoanele de minoritate romă⁷, ar putea fi expuși la riscuri suplimentare.

Această este a doua criză a refugiaților în Statele Membre ale Consiliului Europei în mai puțin de un deceniu. Din experiența trecută a crizei refugiaților care a rezultat ca urmare a conflictului din Siria, s-a observat faptul că copiii au fost afectați sever, inclusiv cei care au fugit în Statele Membre ale Consiliului Europei. Copiii care au cerut azil au întâmpinat încălcări ale drepturilor omului, precum adăpost și acces la asistență medicală adecvată, dar și violență, inclusiv exploatare sexuală și abuz sexual⁸.

Bazându-se pe experiența sa cu [runda de monitorizare urgentă a Comitetului Lanzarote privind protecția copiilor afectați de criza refugiaților împotriva](#)

-
4. [Declarație privind riscurile de trafic și exploatare cu care se confruntă refugiații din Ucraina, atribuită Înaltului Comisar Asistent pentru Operațiunile de Protecție al ICNUR, 12 aprilie 2022; ultima accesare pe 25/04/2022.](#)
 5. La 2 martie 2022, Procurorul Curții Penale Internaționale [a anunțat](#) că a deschis o anchetă asupra situației din Ucraina. Pentru mai multe informații, accesați [pagina web](#) relevantă. Pentru alte informații *vedeți de exemplu, Ucraina: Oficialii ONU la nivel înalt îndeamnă la investigarea rapidă a acuzațiilor de violență sexuală și solicită măsuri consolidate pentru a proteja femeile și fetele*, declarație comună a Doamnei Pramila Patten, *Reprezentant Special al Secretarului General al ONU pentru Violența Sexuală în Conflict, și Doamnei Sima Bahous, Director Executiv al ONU Femei.*
 6. Comisarul îndeamnă la eforturi mai coordonate ale tuturor statelor membre pentru a răspunde nevoilor umanitare și a proteja drepturile omului ale persoanelor care fug de războiul din Ucraina, 24 martie 2022; ultima accesare pe 25/04/2022.
 7. [Să luptăm împotriva discriminării și a prejudecăților împotriva romilor care fug de războiul din Ucraina](#), 7 aprilie 2022. Ultima accesare pe 25/04/2022.
 8. În 2017, Comitetul Lanzarote a emis un [Raport Special](#) care s-a concentrat pe modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote protejează copiii afectați de criza refugiaților de exploatarea sexuală și abuzul sexual. Acesta a acoperit situația din 41 de state Părți la Convenție. Acțiunile întreprinse ca urmare a acestui raport pot fi accesate [aici](#).

exploatării și abuzului sexual și ca răspuns la nevoile Părților sale legate de războiul din Ucraina și de vulnerabilitatea crescută a copiilor la exploatarea sexuală și abuzul sexual, Secretariatul Comitetului Lanzarote s-a angajat să pregătească un Ghid pentru a sprijini practicienii și factorii de decizie din țările de primire, de tranzit și de destinație pentru a preveni și a proteja mai bine copiii de exploatarea sexuală și abuzul sexual. Deși Ghidul a fost elaborat pentru a ajuta autoritățile care depun eforturi pentru protecția copiilor care au fugit din Ucraina, provocările subliniate și recomandările propuse se vor aplica și altor situații de criză și de urgență. Acest Ghid vine în completarea acțiunilor similare ale altor organisme de monitorizare ale Consiliului Europei, inclusiv [Nota de orientare privind abordarea riscurilor traficului de ființe umane legate de războiul din Ucraina și criza umanitară care a urmat](#), adoptată recent de către Grupul de Experți privind Acțiunile împotriva Traficului de Ființe Umane (GRETA). *Pentru o listă de standarde relevante, instrumente și constatări ale acțiunii de monitorizare cu privire la drepturile copiilor în contextul migrației, vă rugăm să consultați Anexa 1.*

Obiective

Obiectivele specifice ale Ghidului sunt:

- ▶ De a prezenta standardele Convenției de la Lanzarote aplicabile în situațiile de criză și de urgență, mai exact cu privire la dreptul copiilor la protecție împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale;
- ▶ De a furniza informații concrete ce vor fi folosite de autoritățile naționale și practicienii în țările de primire, de tranzit, de destinație și alte țări pentru a îmbunătăți programele, măsurile și serviciile existente sau a înființa unele noi, după caz;
- ▶ De a evidenția practicile promițătoare din părțile la Convenție care pot fi replicate în alte medii.

Ghidul este organizat în patru secțiuni, după cum urmează:

- ▶ Prevenirea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor afectați de situații de criză și de urgență;
- ▶ Identificarea și raportarea copiilor victime ale exploatării sexuale și abuzurilor sexuale în situațiile de criză și de urgență;
- ▶ Furnizarea de asistență copiilor victime ale exploatării sexuale și abuzurilor sexuale în situațiile de criză și de urgență;
- ▶ Urmărirea penală a infractorilor și asigurarea unor proceduri în interesul copiilor în situațiile de criză și de urgență.

Fiecare secțiune va include:

1. Casete-rezumat cu standardele aplicabile ale Convenției de la Lanzarote;
2. Exemple concrete de măsuri care pot fi luate sau îmbunătățite de părțile la Convenție;
3. Exemple de măsuri instituite de părțile la Convenție care au fost identificate ca fiind practici promițătoare de către Comitet în procedurile sale de monitorizare.

Toate statele membre ale Consiliului European, pe lângă Federația Rusă și Tunisia, au ratificat Convenția de la Lanzarote și, prin urmare, s-au angajat să pună în aplicare prevederile acesteia. Este posibil ca practicienii din țările de primire, de tranzit, de destinație și din alte țări să nu fie familiarizați cu Convenția de la Lanzarote și cu recomandările de monitorizare ale Comitetului Lanzarote. Totuși, acești practicieni ar trebui să acționeze în conformitate cu acestea, deoarece țara în care își desfășoară activitatea este Parte la Convenția de la Lanzarote.

În cadrul Ghidului, practicienii și autoritățile naționale vor găsi o listă neexhaustivă a obligațiilor relevante care decurg din Convenția de la Lanzarote, așa cum au fost interpretate de Comitetul Lanzarote, și exemple de măsuri care pot fi instituite pentru **prevenirea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale împotriva copiilor, identificarea și raportarea copiilor victime**, furnizarea de **asistență copiilor victime** ale exploatării sexuale și ale abuzurilor sexuale, **urmărirea penală a infractorilor și asigurarea unor proceduri în interesul copiilor**.

Acest Ghid este o versiune mai detaliată a [Listei de Verificare pentru protecția copiilor afectați de criza refugiaților împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale: Principalele obligații ale statelor în temeiul Convenției de la Lanzarote privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale](#), disponibilă în engleză, franceză, maghiară, poloneză, română, slovacă și ucraineană.

Principii și definiții

Principii și definiții stabilite de Convenția de la Lanzarote și de Comitetul Lanzarote

- ▶ **“Copil”**: orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani (*Articolul 3 din Convenția de la Lanzarote*).
- ▶ **Copii “afecțați de situații de criză și de urgență”**: copiii, indiferent de statutul lor juridic, afectați de conflicte armate și terorism, migrație și strămutări forțate, crize de sănătate și economice, dezastre naturale, inclusiv schimbările climatice și orice alte evenimente neprevăzute care pot împiedica beneficierea de către copii de toate drepturile umane ale acestora.
- ▶ **“Copii neînsoțiți”**: copiii care au fost separați atât de părinți, cât și de rude și nu sunt îngrijiți de un adult care, prin lege sau tradiție, este responsabil pentru acest lucru (*Ghidul ICNUR privind determinarea formală a interesului superior al copilului*⁹).
- ▶ **“Verificarea vârstei”**¹⁰: În caz de îndoială cu privire la vârsta unei persoane, Părților li se cere să îi acorde același tip de protecție și asistență ca și cele oferite copiilor în cursul verificării vârstei. Prin urmare, principiul beneficiului îndoielii trebuie să se aplice acestor persoane până când se dovedește că acestea nu sunt copii (*Articolul 11 alineatul (2) din Convenția de la Lanzarote*).
- ▶ **“Abuz sexual asupra copilului”**: când o persoană se angajează în activități sexuale cu un copil care nu a împlinit vârsta legală pentru viața sexuală sau atunci când o persoană se angajează în activități sexuale cu un copil (indiferent de vârsta copilului) făcând uz de constrângere, forță sau amenințări; face abuz de poziția sa recunoscută de încredere, autoritate sau influență asupra copilului sau în cazul în care se abuzează de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului (*Articolul 18 din Convenția de la Lanzarote*).
- ▶ **“Exploatarea sexuală a copiilor”**: comportamente care constituie infracțiuni împotriva copiilor și care constau, printre altele, în exploatarea acestora prin prostituție, producerea și difuzarea de materiale de abuz sexual asupra copiilor, manipularea sau coruperea acestora în scopuri sexuale (*Articolele 19-24 din Convenția de la Lanzarote*).
- ▶ **“Victimă”**: orice copil supus exploatării sexuale sau abuzurilor sexuale (*Articolul 3 din Convenția de la Lanzarote*).

9. Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR) *Orientări privind stabilirea interesului superior al copilului*, mai 2008.

10. Comitetul Director pentru Drepturile Copilului (CDENF) elaborează o Recomandare privind principiile și orientările privind drepturile omului privind evaluarea vârstei copiilor în contextul migrației, care va oferi statelor membre îndrumări mai detaliate.

Prevenirea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor în situații de criză și de urgență

Ce prevede Convenția de la Lanzarote

Articolul 4 - Principii

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a preveni orice formă de exploatare sexuală și de abuz sexual asupra copiilor și pentru protecția acestora.

Articolul 5 - Recrutarea, pregătirea profesională și creșterea gradului de conștientizare a persoanelor care lucrează cu copiii

(...)

3. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu dreptul său intern, pentru a se asigura, prin condițiile impuse candidaților la ocuparea acelor profesii care implică, în mod regulat, contactul cu copiii, că aceștia nu au fost condamnați pentru fapte de exploatare sau de abuz sexual asupra copiilor.

Articolul 10 - Măsurile naționale de coordonare și colaborare

1. Fiecare Parte va lua măsurile necesare pentru a se asigura coordonarea la nivel național sau local dintre diferitele autorități cu competențe în domeniul protecției copiilor, al prevenirii și luptei împotriva exploatării și abuzurilor sexuale comise asupra acestora, în special în sectorul învățământului și al sănătății, al serviciilor sociale, forțelor de ordine și al autorităților judiciare.

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru înființarea sau desemnarea:

a. (...)

b. unor mecanisme sau centre de colectare a datelor, la nivel național ori local și în colaborare cu societatea civilă, cu scopul observării și evaluării fenomenului exploatării sexuale și al abuzurilor sexuale comise asupra copiilor, cu respectarea cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal.

3. Fiecare Parte va încuraja cooperarea dintre autoritățile publice competente, societatea civilă și sectorul privat pentru o mai bună prevenire și combatere a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor.

Articolul 38 - Principii generale și măsuri de cooperare internațională

1. Părțile vor coopera, (...) în cea mai mare măsură posibilă, în vederea:

a. prevenirii și combaterii exploatării sexuale a copiilor și a abuzurilor sexuale comise asupra acestora; (...)

Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare

Violența sexuală împotriva copiilor poate avea loc în țara lor de origine, în timp ce călătoresc sau după ce ajung în țările de tranzit sau de destinație care oferă azil. Printre principalele provocări în această privință se numără:

- ▶ Copii pot aștepta uneori luni întregi în centre de primire supraaglomerate, tabere improvizate sau chiar centre de detenție, care de multe ori nu oferă măsurile de protecție adecvate și unde copiii ajung adesea victime ale abuzului sexual și exploatării sexuale.
- ▶ Aceste tipuri de unități sunt adesea singurele unități de îngrijire pentru copii, făcând mai dificilă implementarea măsurilor de prevenire și astfel crescând riscul ca copilul să devină o victimă sau o victimă repetată a abuzului sexual sau exploatării sexuale.
- ▶ Copiii nu sunt întotdeauna identificați și înregistrați și ar putea fi cazuri în care nu li se desemnează un tutore. Fără un tutore și îngrijire adecvată, copiii pot fi expuși la riscuri grave de protecție, precum violența sexuală, și au șanse mai mari să dispară.
- ▶ Autoritățile arată că au foarte puține informații despre ce se întâmplă cu un număr mare de copii care dispar din unitățile de primire. În conformitate cu evidențele depuse de Comisia Europeană în criza refugiaților anterioară, între 25% și 60% din copiii neînsoțiți afectați de criza refugiaților au dispărut din anumite unități de primire din UE¹¹.
- ▶ Copiii ținuți în aceste unități au spus frecvent că există un eșec sistematic de a furniza informații adecvate. De exemplu, nu știau unde se aflau, care erau autoritățile, în cine puteau avea încredere, unde puteau găsi ajutor și cum puteau avea acces la drepturile lor¹².

11. Camera Lorzilor din Regatul Unit, Comitetul Uniunii Europene, Subcomisie pentru afaceri interne, *Minori neînsoțiți în UE – Volumul Evidențelor*, evidență prezentată de Comisia Europeană, pagina 183.

12. Consiliul Europei: Raportul mesei rotunde, *Informații în interesul copiilor pentru copiii aflați în situații de migrație*, 29-30 noiembrie 2017.

- ▶ Furnizorii de sănătate și asistență psihosocială, tutorii, asistenții sociali, poliția, interpreții și voluntarii vor avea în mod regulat un rol de jucat în timpul călătoriei copilului. Cu toate acestea, uneori nu există instruire suficientă pentru profesioniști așa încât aceștia să poată răspunde la nevoile cuprinzătoare ale copiilor.
- ▶ În multe cazuri, profesioniștii care lucrează cu copiii nu sunt supuși în mod sistematic unui proces de selecție, permițând astfel potențialilor infractori să îndeplinească sarcini cu copiii în cauză.

Ce acțiuni de prevenire pot fi instituite

Părțile au obligația de a lua toate măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a preveni ca copiii să devină victime ale exploatării sexuale și abuzurilor sexuale. În cazul copiilor afectați de situații de criză și de urgență, orice răspunsuri ar trebui adaptate la nevoile specifice și caracteristicile copiilor, precum limba, vârsta, maturitatea, cultura sau alte aspecte. Pot fi instituite următoarele măsuri, precum și altele, după caz și necesitate:

1. Asigurarea de **unități/soluții de cazare de calitate** corespunzătoare pentru toți copiii în cauză, pentru a ajuta la eliminarea riscurilor de abuz sexual, cu atenție la:
 - ▶ Iluminare mai bună și spații adaptate copiilor¹³,
 - ▶ Separarea copiilor neînsoțiți de adulți,
 - ▶ Separarea femeilor singure și a copiilor lor de bărbații cu care nu sunt rude,
 - ▶ Facilități separate pentru copiii extrem de vulnerabili și copiii care sunt expuși riscului de a dispărea, inclusiv posibilitatea ca fiecare încăpere să poată fi încuiată cu cheia și să existe un număr de urgență afișat în mod vizibil;
2. Stabilirea de **protocoale** între autoritățile de azil și de migrație, autoritățile de aplicare a legii, autoritățile judiciare și de protecție a copilului pentru **a preveni dispariția copiilor**¹⁴;
3. **Desemnarea de tutori instruiți și calificați** pentru toți copiii neînsoțiți;

13. Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri *Raport tematic privind copiii migranți și refugiați* *Întocmit de Reprezentantul Special al Secretarului General pentru migrație și refugiați*, 10 martie 2017. SG/Inf(2017)13.

14. Pentru mai multe informații cu privire la modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au pus în aplicare protocoale care abordează problema copiilor dispăruți, inclusiv exemple de practici promițătoare, a se vedea *Raportul de conformitate cu privire la Recomandarea 35 privind copiii dispăruți transfrontalier*

4. Asigurarea **măsurilor prompte de reîntregire a familiei;**
5. **Încetarea plasării copiilor în centre de detenție;**
6. Elaborarea de **informații, sfaturi și alte activități de conștientizare destinate copiilor pentru a preveni exploatarea sexuală și abuzul sexual.** Informațiile și sfaturile date copiilor ar trebui să fie:
 - ▶ Adaptate la vârsta și maturitatea copiilor,
 - ▶ Într-o limbă pe care o înțeleg,
 - ▶ Sensibile la gen și cultură,
 - ▶ Oferirea de materiale informative tipărite și non-verbale copiilor la sosire este o măsură preventivă utilă,
 - ▶ Atunci când este posibil, ar trebui dezvoltate informații și instrumente relevante în colaborare cu grupurile de copii și tineri.

Informațiile de care au nevoie copiii la sosire

Copiii se pot simți copleșiți atunci când primesc prea multe informații. Este important să se identifice informațiile-cheie care trebuie oferite copiilor în mod prompt la sosirea lor și informațiile care pot fi oferite atunci când nevoile de bază ale acestora au fost îndeplinite.

Asigurați-vă că copiii înțeleg că:

- ▶ au dreptul de a nu fi trimiși înapoi: toată lumea ar trebui protejată împotriva intenției de a fi trimisă înapoi. Pentru copii, aceasta înseamnă că nu ar trebui să fie trimiși într-o altă țară înainte de o evaluare individuală a intereselor lor;
- ▶ au dreptul la o viață fără violență: nimeni nu are voie să-i bată sau să-i rănească și, dacă se întâmplă, este ilegal și pot cere ajutor și făptuitorii ar trebui pedepsiți;
- ▶ au dreptul să-și satisfacă nevoile de bază;
- ▶ au dreptul la o protecție specială, cum ar fi numirea unui tutore, accesul la cazare și educație corespunzătoare vârstei;
- ▶ înțeleg unde vor fi mutați: la un centru de primire sau un alt stat (de exemplu, în baza unui acord de relocare sau a unei proceduri de reîntregire a familiei);
- ▶ ar trebui să anunțe imediat autoritățile pentru a fi înregistrați în calitate de copii pentru a evita să fie considerați adulți: polițiștii de frontieră pot juca aici un rol deosebit de important, informând copiii că au drepturi și protecții specifice;

- ▶ de ce le sunt luate amprentele și ce se întâmplă cu aceste date ulterior: explicați-i copilului că amprentele sunt parte a procedurilor de identificare și nu o pedeapsă sau o constrângere;
- ▶ ce proceduri se vor aplica și consecințele înregistrării ca și copil sau un adult, inclusiv informații preliminare despre reîntregirea familiei, procedurile de relocare internă în stat și procedura de relocare europeană.

*Alte informații practice pentru profesioniști sunt disponibile în manualul Consiliului Europei **Cum să transmiteți informații prietenoase copiilor aflați în situație de migrație: Manual pentru profesioniști din prima linie** (2018)*

7. Asigurarea că **profesioniștii pot informa și furniza consiliere copiilor**, inclusiv conștientizarea acestora, dezvoltarea capacităților și punerea la dispoziție de instrumente și materiale de comunicare pentru a le distribui copiilor;
8. **Verificarea tuturor persoanelor care intră în contact cu copiii** pentru a verifica dacă acestea au fost condamnate pentru acte de exploatare sexuală a copiilor și/sau abuzuri sexuale. Acestea includ persoanele din prima linie de care sunt întâmpinați la sosire și orice tutori, familii adoptive sau alți îngrijitori cărora aceștia le pot fi repartizați. Acestea includ, de asemenea, și toți voluntarii, interpreții și profesorii care desfășoară activități cu copiii. În cazul în care o persoană a fost condamnată pentru infracțiuni sexuale împotriva unui copil, acesteia trebuie să i se interzică accesul la activități profesionale și de voluntariat cu copiii.

Practici promițătoare relevante instituite de Părțile la Convenția de la Lanzarote

Despre informațiile și consilierea acordată copiilor¹⁵

Austria

Proiectul „*Fete curajoase - Ateliere pentru prevenirea violenței pentru fete și tinere femei 2019*” al asociației „*Wendepunkt - Femei pentru Femei și Copii*” vizează, printre altele, ancorarea durabilă a unei imagini „puternice” a femeilor printre fete și tinerele femei, precum și analizarea stereotipurilor de gen și modelelor

15. Pentru mai multe informații cu privire la modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au instituit activități de conștientizare adresate copiilor refugiați, inclusiv exemple de practici promițătoare, a se vedea [Raportul de conformitate cu privire la Recomandarea 15 privind informațiile și consilierea copiilor](#)

de parteneriat. Proiectele „Prevenirea violenței transculturale și promovarea sănătății” și „Prevenirea violenței în sala de clasă transculturală” ale „samara – Asociația pentru prevenirea violenței sexuale” dezvoltă și implementează concepte specifice de prevenire a violenței pentru profesori, fete și băieți și părinții acestora cu origini migratoare, finanțat de Ministerul Federal al Muncii, Afacerilor Sociale, Sănătății și Protecției Consumatorului.

Republica Cehă

Facilitatea pentru minorii străini cu sediul la Praga, care oferă sprijin instituționalizat pentru minorii neînsoțiți, oferă informații și consiliere cu privire la prevenirea și protecția împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, în cooperare cu ONG-uri, sub forma unor ateliere în care sunt furnizate atât informații teoretice, cât și demonstrații practice privind modul de acționare în situații de risc. Prevenirea vizează în principal traficul de ființe umane, deoarece copiii afectați de criza refugiaților ar putea fi adesea victime ale acesteia. ONG-ul Centrul de Criză pentru Copii produce materiale de prevenire sub formă de scurte benzi desenate adaptate vârstei și maturității copiilor.

Germania

Standardele minime pentru protecția refugiaților și a migranților în centrele de cazare pentru refugiați au fost publicate în contextul Inițiativei Naționale pentru protecția refugiaților și a migranților care locuiesc în centrele de cazare pentru refugiați. La „Standard minim 3. Structuri interne și cooperare externă”, există informații despre „Disponibilitatea unui pachet de bază de cursuri și servicii de consiliere”. Aceste servicii ar trebui să includă „Cursuri și alte formate de evenimente pentru rezidenți care acoperă o gamă largă de subiecte – precum forme de violență și exploatare, consiliere în cazul problemelor legate de violență și consecințele violenței, informații juridice, drepturile femeilor, egalitatea femeilor și bărbaților, sănătate și acces la sistemul de sănătate, îngrijire specializată, psiho-socială, sănătatea femeii, metode non-violente pentru creșterea copiilor, activitate preventivă cu părinții, cultura germană și culturile altor grupuri de rezidenți, reglementarea germană, asistență și sistemul social, drepturile copiilor, activitatea și serviciile biroului de asistență pentru tineret, diversitatea sexuală și de gen și drepturile persoanelor cu dizabilități – vor avea loc în mod regulat și sunt deschise pentru toți rezidenții. În caz contrar, rezidenții vor fi îndrumați către oferte externe corespunzătoare”. Standardul minim 3 prevede că: „Informațiile despre drepturi, confidențialitate, opțiuni de consiliere și asistență suplimentară trebuie comunicate într-un mod ușor accesibil, inteligibil, adecvat vârstei și specific genului și disponibil în toate limbile

necesare, precum și într-un limbaj simplu și în pictograme. Informațiile specifice sexului și genului, adresate rezidenților, trebuie să fie afișate în locuri sigure. Informațiile despre liniile de asistență, fluturașii, broșurile și adresele serviciilor de consiliere pentru femei ar trebui, de exemplu, să fie postate în toaletele pentru femei, iar informațiile adecvate pentru copii ar trebui să fie accesibile în camerele rezervate pentru îngrijirea copiilor sau în alte locuri create pentru copii.”Standardele minime se aplică tuturor copiilor cu vârsta de până la 18 ani, care locuiesc în Centre de Cazare pentru Refugiați.

Despre schimbul de informații privind creșterea gradului de conștientizare¹⁶

Ungaria

La nivelul instanțelor de judecată se asigură anual diverse cursuri de formare naționale, regionale și locale pentru schimbul de informații, creșterea gradului de pregătire și bună comunicare cu copiii. Instanțele sunt, de asemenea, reprezentate în mai multe vizite de studiu și conferințe internaționale pentru stabilirea unei abordări coordonate. 186 de judecători, 84 de judecători-asistenți și 14 grefieri au obținut un certificat de avocat specializat în cauze implicând minori, care se concentrează pe procedurile adecvate copiilor, inclusiv prin luarea în considerare a interesului superior al copilului.

Exemplele de schimburi de informații includ:

- ▶ 29-31 martie 2017, Vizită de studiu la Düsseldorf (procedură administrativă, azil, protecția mediului, drept fiscal, instanță socială), organizată de cooperarea comitetului mixt Renania de Nord-Westfalia-Ungaria;
- ▶ 06-07 aprilie 2017, Proiect privind criminalitatea informatică – Exploatarea sexuală a copiilor online, organizat de Academia de Drept European;
- ▶ 28-29 august 2017, 10-14 iunie și 10-13 septembrie 2018, Tehnica de interogare a copiilor traumatizați - instruirea polițiștilor;
- ▶ 02-03 noiembrie 2017, Legea UE privind azilul, Rețeaua europeană de formare judiciară;
- ▶ 14 mai 2018, interogarea copiilor – practica belgiană, organizat de Sediul Politicii Naționale;

16. Pentru mai multe informații despre modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote efectuează schimburi de informații privind activitățile de creștere a gradului de conștientizare, inclusiv exemple de practici promițătoare, consultați [Raportul de conformitate privind Recomandarea nr. 17 cu privire la schimbul de informații privind creșterea gradului de conștientizare](#)

- ▶ 21-24 mai 2019, Traficul de copii, organizat de Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii;
- ▶ 27-31 ianuarie 2020, Investigații privind criminalitatea cibernetică și exploatarea copiilor, organizată de Academia Internațională de Aplicare a Legii din Budapesta; Seria Anti-corupție Curs Trafic de Persoane (11-15 noiembrie 2019).

Letonia

Poliția de Stat implementează recomandări pentru protejarea copiilor străini în cadrul [Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale](#) (EMPACT), cu accent pe traficul de ființe umane, unde au loc în fiecare an activități prin Zilele de Acțiune Comună. Una dintre sub-prioritățile EMPACT este exploatarea sexuală a copiilor, inclusiv exploatarea copiilor afectați de criza refugiaților¹⁷. Letonia participă, de asemenea, la lucrările Grupului de experți privind copiii expuși riscului (CAR) instituit de Consiliul Statelor Mării Baltice (CBSS). CAR împreună cu secretariatul CBSS au implementat o serie de proiecte internaționale relevante, cum ar fi [PROTECT: copii în mișcare](#) și [PROMISE](#) cu privire la Inițiativa Barnahus.

România

Directiva nr. 49/2011 prevede că la nivelul fiecărui județ și sector al Bucureștiului se înființează o Echipă Intersectorială Județeană (EIJ) pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copiilor. Principalul rol al acesteia este prevenirea. EIJ se înființează prin hotărâre a consiliului județean și are membri din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), poliție, sănătate, educație, inspectoratul muncii și ONG-uri. În perioada 2016-2018, EIJ-urile au desfășurat următoarele schimburi de informații privind activitățile de conștientizare, cu accent special pe copiii victime ale violenței, inclusiv copiii afectați de criza refugiaților, cu privire la exploatarea sexuală și abuzul sexual:

- ▶ 2016: Proiect transnațional România – Suedia pentru sprijinirea familiilor; și Asistență pentru copiii și tinerii din Europa afectați de violență sexuală, curs de instruire organizat de Universitatea Bedfordshire, ambele la nivel internațional; și
- ▶ 2017: Abuzul sexual asupra copiilor, curs de instruire organizat de Biroul Internațional Catolic de Asistență a Copilului și Salvați Copiii România, desfășurat la nivel național.

17. A se vedea de exemplu EUROPOL (2018) *Rețele criminale implicate în traficul și exploatarea victimelor minore în Uniunea Europeană*, Haga, octombrie 2018, Nr. ref. document: 1001370.

Linia de asistență 116 000

Linia de asistență 116 000 pentru Copii Dispăruți funcționează în 32 de țări din Europa. Linia de asistență telefonică oferă un serviciu gratuit și 24/7 copiilor dispăruți (sau cu risc de dispariție) și familiilor acestora. Oricine este implicat într-un caz de dispariție a unui copil (copilul, un coleg, un prieten, un membru al familiei, îngrijitor sau profesor) poate suna la 116 000 și poate primi imediat sprijin emoțional, psihologic, social, juridic și administrativ. În majoritatea statelor membre, serviciile pot fi accesate și printr-o varietate de platforme diferite de comunicare pe bază de text, cum ar fi un serviciu de chat.

Croația

Datele despre copiii dispăruți, inclusiv copiii migranți, sunt făcute publice [online](#). Acestea includ date privind numărul total de copii afectați de criza refugiaților, atât pentru copiii însoțiți, cât și pentru cei neînsoțiți. Mai exact, dacă copiii sunt plasați în unități deschise și dacă unitatea raportează dispariția unui copil, orice astfel de dispariție raportată este introdusă în sistem fără întârziere. Copiii neînsoțiți sunt considerați o categorie cu risc de a dispărea și li se acordă o atenție deosebită prin exercitarea dreptului la acceptare specială și a garanțiilor procedurale în cadrul procedurii de acordare a protecției internaționale în Republica Croația. Toți solicitanții de protecție internațională își exercită dreptul la libertatea de circulație în Republica Croația, iar în cazurile de abandonare intenționată a locuinței alocate, stația de poliție competentă este informată și ia măsuri ulterioare.

Austria

Ministerul de Interne răspunde fenomenului transfrontalier al copiilor dispăruți prin procesul stabilit de Identificare, Documentare, Urmărire și Reîntregire (IDUR). În contextul crizei refugiaților din 2015, au fost puse în aplicare mai multe protocoale și practici de prevenire, precum instruirea însoțitorilor de zbor ai Austrian Airlines să identifice potențialii copii victime ale traficului de persoane, în cooperare cu un serviciu de tractare din Atena pentru a transporta copiii cu vârsta cuprinsă între 6 luni și 11 ani prin Austrian Airlines și Aegean Airlines de la Atena la Viena pentru a îi proteja de potențiale riscuri pe ruta terestră, sau organizarea de controale la punctul de trecere de frontieră SPK Schwechat, în cazul suspiciunii că un copil este răpit și/sau exploatat sau abuzat sexual.

18. Pentru mai multe informații cu privire la modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au pus în aplicare protocoale care abordează problema copiilor dispăruți, inclusiv exemple de practici promițătoare, a se vedea [Raportul de conformitate cu privire la Recomandarea 35 privind copiii dispăruți transfrontalier](#)

Identificarea și raportarea copiilor victime ale exploatării sexuale și abuzurilor sexuale în situațiile de criză și de urgență

Ce prevede Convenția de la Lanzarote

Despre verificarea vârstei

Articolul 11§2 - Principii

(...)

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că, atunci când vârsta victimei nu este cunoscută cu certitudine și există motive să se creadă că este vorba despre un copil, măsurile de protecție și asistență care sunt prevăzute pentru copii vor fi acordate victimei (el sau ea) până la determinarea vârstei sale.

Despre violența sexuală

Articolul 18 - Abuzuri sexuale

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura de incriminarea următoarelor fapte comise cu intenție:

a. (...)

b. activități sexuale cu un copil dacă:

- ▶ se folosesc constrângerea, forța ori amenințările; sau
- ▶ se abuzează de o poziție recunoscută ca fiind de încredere, de autoritate sau de influență asupra copilului, inclusiv în cadrul familiei; sau
- ▶ se abuzează de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului, mai ales datorită (...) unei situații de dependență.

Despre identificarea copiilor victime ale violenței sexuale

Articolul 35 - Audierile copilului

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că:

- a. audierile copilului au loc fără întârzieri nejustificate după ce faptele au fost sesizate autorităților competente;
- b. interviurile cu copilul au loc, dacă este necesar, în spații concepute sau amenajate în acest scop;
- c. audierile copilului sunt desfășurate de către profesioniști pregătiți anume pentru aceasta;
- d. aceleași persoane, dacă este posibil și adecvat, desfășoară toate audierile cu copilul;
- e. numărul audierilor este cât mai limitat posibil, menținându-se în limitele minime necesare pentru scopurile procesului penal;
- f. copilul poate fi însoțit de către reprezentantul său legal ori, dacă este adecvat, de către un adult ales de către copil, cu excepția cazului în care o decizie motivată prevede contrariul în legătură cu persoana respectivă.

Despre raportarea suspiciunilor de exploatare sau de abuzuri sexuale

Articolul 12 - Raportarea suspiciunilor de exploatare sau de abuzuri sexuale

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că regulile de confidențialitate impuse de dreptul intern anumitor practicieni care sunt solicitați să lucreze cu copiii nu constituie un obstacol pentru posibilitatea acestora de a semnala serviciilor de protecție a copilului orice situație în care există motive rezonabile să creadă că un copil este victima exploatării sau a abuzului sexual.

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja orice persoană care, cu bună-credință, cunoaște sau are bănuieli despre existența exploatării sexuale sau a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor să sesizeze serviciile competente.

Despre colectarea datelor

Articolul 10 - Măsurile naționale de coordonare și colaborare

1. Fiecare Parte va lua măsurile necesare pentru a se asigura coordonarea la nivel național sau local dintre diferitele autorități cu competențe în domeniul protecției copiilor, al prevenirii și luptei împotriva exploatării și abuzurilor

sexuale comise asupra acestora, în special în sectorul învățământului și al sănătății, al serviciilor sociale, forțelor de ordine și al autorităților judiciare.

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru înființarea sau desemnarea:

a. (...) b. unor mecanisme sau centre de colectare a datelor, la nivel național ori local și în colaborare cu societatea civilă, cu scopul observării și evaluării fenomenului exploatării sexuale și al abuzurilor sexuale comise asupra copiilor, cu respectarea cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal.

Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare

Identificarea și raportarea copiilor victime ale exploatării sexuale și/sau abuzului sexual este crucială pentru a se asigura că copiii sunt protejați și primesc sprijinul necesar cât mai curând posibil. Cu toate acestea, această sarcină presupune mai multe provocări pentru Părți, în special în situațiile de criză și de urgență, după cum urmează:

- ▶ În întreaga Europă, identificarea și înregistrarea copiilor afectați de situații de criză și de urgență este adesea incompletă și inexactă. În unele cazuri, copiii pot fi identificați că atare după verificarea vârstei și, prin urmare, pot fi tratați ca adulți până este finalizată procedura de evaluare a vârstei. Această presupune riscul să fie plasați în unități de primire doar cu adulți.
- ▶ În ceea ce privește exploatarea sexuală și/sau abuzul sexual, faptul că li se poate întâmpla copiilor înainte sau după ce au ajuns la destinația finală face mai dificil pentru autorități garantarea identificării eficiente și rapide a copiilor victime efective și potențiale.
- ▶ În general, copiii au suferit deja o formă de traumă în țara lor de origine. În cazul în care această traumă este agravată de violența sexuală provocată acestora în timpul călătoriei lor, copiii vor avea și mai mari dificultăți în a dezvălui abuzul autorităților care nu vorbesc neapărat aceeași limbă sau nu au același mediu cultural și cu care, în consecință, nu au o relație bazată pe încredere.
- ▶ În timpul crizei anterioare a refugiaților, care a afectat în mod semnificativ continentul european, s-au înregistrat puține cazuri de exploatare sexuală și/sau abuz sexual, ceea ce indică o lipsă de capacitate sau a unui mecanism adecvat de identificare, precum și o lipsă de colectare sistematică și dedicată a datelor.
- ▶ Fără date înregistrate de identificare a copilului victimă, măsurile de prevenire și protecție nu pot fi activate sau se pot opri imediat după ce un copil se mută dintr-o țară în alta.

Ce acțiuni de identificare și raportare pot fi puse în aplicare

Părțile au obligația de a lua toate măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a identifica și raporta copiii care ar fi putut fi victime ale exploatării sexuale și abuzurilor sexuale. Pot fi instituite următoarele măsuri, precum și altele, după caz și necesitate:¹⁹

1. **Înregistrarea copiilor** care intră sau se deplasează prin țări²⁰.
2. **Adoptarea procedurilor adecvate de evaluare a vârstei.** În cazul în care există vreo îndoială asupra vârstei unui copil, aceștia trebuie să fie inițial considerați copii și, în consecință, să li se acorde toate măsurile de protecție ce li se cuvin, pe perioada efectuării procedurilor de verificare.
3. **Adoptarea de ghiduri și protocoale pentru identificarea victimelor exploatării sexuale și abuzurilor sexuale și diseminarea acestora tuturor autorităților responsabile.**
4. **Primele interviuri** cu toți copiii solicitanți de azil trebuie să includă o atenție specială cu privire la întrebarea dacă copilul este o victimă sau o potențială victimă a exploatării sexuale și/sau a abuzurilor sexuale. Pentru a încuraja copiii să dezvăluie orice abuz, metodele utilizate de profesioniștii pentru consiliere, interviuare și raportare trebuie să fie sensibile la copii, sigure și cunoscute de toți copiii aflați în tranzit. Prin crearea unui mediu sigur și de încredere, copiii vor fi mai dispuși să încalce orice percepții preconceptuate, pe care le-ar putea avea cu privire la consecințele dezvăluirii lor și, prin urmare, să raporteze abuzul asupra lor.
5. **Informarea copiilor cu privire la dreptul lor la protecție împotriva abuzurilor sexuale și a exploatării sexuale,** în mod prompt la sosire, într-o manieră adaptată vârstei, maturității și genului lor și într-o limbă pe care o înțelege.

Danemarca

Atunci când un solicitant de azil minor neînsoțit este considerat o potențială victimă a traficului de ființe umane, acest lucru va fi examinat și se va lua o decizie cât mai curând posibil din cauza vulnerabilității minorului. Dacă un minor este considerat oficial victimă a traficului de ființe umane, acesta

19. Pentru îndrumări, standarde și instrumente mai detaliate, consultați *Anexa 1*.

20. Pentru mai multe îndrumări privind înregistrarea și rutele sigure de migrare, consultați *Nota de orientare a GRETA privind abordarea riscurilor traficului de ființe umane legate de războiul din Ucraina și criza umanitară care a urmat*. Pagina 3.

va primi o decizie scrisă din partea Unității de Azil a Serviciului Danez de Imigrare (DIS). În decizie, victima va fi informată că DIS îi poate oferi acces la o gamă largă de facilități psihologice, juridice și socio-educative și la tratamente de promovare a sănătății. De asemenea, se menționează că aceasta poate contacta personalul din centrul său de azil, dacă este nevoie de asistență, și că are posibilitatea de a fi cazată într-un centru de criză, dacă aceasta este dorința sa. În cele din urmă, este relevant să menționăm că Partea a furnizat și informații că în decizie va fi desemnată o persoană de contact pentru victimă și că această persoană va îndruma și sprijini victima. Persoana de contact este de la Centrul Danez împotriva Traficului de Persoane (CMM). Totodată, decizia conform căreia un minor este considerat oficial victimă a traficului de ființe umane este transmisă reprezentantului personal al minorului desemnat de Agenția pentru Dreptul Familiei, astfel încât să se asigure că minorul primește toate informațiile și îndrumările necesare. Informații despre decizie sunt furnizate și Unității Diviziei Cazare și Asistență din cadrul DIS, care contactează CMM, care apoi numește persoana de contact. Din această etapă, Unitatea de Cazare și Asistență și CMM sunt responsabile de diferitele inițiative pentru a asigura îngrijirea corespunzătoare a victimei. Ca regulă principală atunci când vorbește cu toți minorii, Serviciul Danez de Imigrare încearcă întotdeauna să comunice într-o manieră adaptată circumstanțelor personale ale minorilor. Dacă un minor are nevoi speciale din cauza traumei sexuale experimentate, de exemplu genul lucrătorului de caz sau al interpretului, Serviciul Danez de Imigrare va încerca să răspundă acestor nevoi, dacă este cazul.

6. **Stabilirea unui sistem pentru raportarea copiilor victime ale abuzului.**
7. **Asigurarea că există o obligație pentru toți profesioniștii de a raporta orice exploatare sexuală sau abuzuri împotriva copiilor și instituirea de mecanisme corespunzătoare de raportare și sesizare.**
8. **Instruirea tuturor profesioniștilor relevanți** (inclusiv interpreți, asistenți sociali, poliție și voluntari) care se ocupă de copiii afectați de situații de criză și de urgență, asigurându-se că aceștia au abilitățile și competențele necesare.
9. **Instruirea profesioniștilor care lucrează în contact cu copiii** ar trebui să includă:
 - ▶ Cum se identifică victimele exploatării sexuale și abuzului sexual;
 - ▶ Cum se raportează sau cum se activează mecanismele de sesizare pentru examinarea și/sau intervierea copiilor victime;
 - ▶ Cum se comunică cu copiii într-o manieră adaptată copiilor;

- ▶ Cum se recunoaște atunci când un copil nu poate exprima în mod explicit o frică sau un abuz concret și cum să reacționeze la riscurile la care ar putea fi expus copilul.

10. Instituirea de mecanisme adecvate de colectare a datelor, inclusiv indicatori. Datele trebuie colectate cât mai curând posibil și trebuie să identifice diferitele categorii de copii în cauză (respectiv, copii solicitanți de azil, copii neînsoțiți, copii în tranzit, copii strămutați etc.). De asemenea, ar trebuie colectate orice informații despre câți dintre acești copii ar fi putut fi exploatați sexual și/sau abuzați sexual. Ar trebui identificate și eliminate obstacolele în calea colectării de date privind copiii victime ale violenței sexuale sau faptul că astfel de date nu pot fi dezagregate în lumina situațiilor de criză și de urgență.

Practici promițătoare relevante instituite de Părțile la Convenția de la Lanzarote

Despre mecanismele de colectare a datelor²¹

Bulgaria

Agenția de Stat pentru Refugiați (SAR) (Consiliul de Miniștri) este în măsură să furnizeze informații, care sunt disponibile, autorității pentru protecția copilului în vederea colectării datelor. SAR colectează statistici lunare privind numărul de solicitanți de azil identificați ca fiind vulnerabili. În august 2018, SAR a început să colecteze și să raporteze statistici separate pentru victimele violenței psihologice, fizice și sexuale.

Cipru

Toate cazurile de abuz sexual și/sau exploatare sexuală a copiilor sunt trimise către Casa Copiilor (Barnahus), de la înființarea acesteia, în 2017. Toate statisticile relevante sunt păstrate în Casa Copiilor. Serviciile de Asistență Socială, în cooperare cu Casa Copiilor, sunt parteneri ai Proiectului european "CAN-MDS II" Răspuns coordonat la abuzul și neglijarea copiilor prin intermediul unui set minim de date: de la planificare la practică.

21. Pentru mai multe informații despre modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au pus în aplicare mecanisme de colectare a datelor privind copiii refugiați, inclusiv exemple de practici promițătoare, a se vedea [Raportul de conformitate privind Recomandarea nr. 7 cu privire la mecanismele de colectare a datelor](#)

Italia

Observatorul pentru combaterea pedofiliilor și a pornografiei infantile, înființat la Președinția Consiliului de Miniștri prin Legea 38/2006, are printre responsabilitățile sale achiziționarea și monitorizarea datelor și informațiilor referitoare la activitățile desfășurate de toate administrațiile publice în domeniul de prevenire și combatere a fenomenului de abuz sexual și exploatare sexuală a copiilor. Articolul 17, alineatul 1-bis, din Legea nr. 269 din 3 august 1998, modificată prin Legea nr. 38 din 6 februarie 2006, autorizează înființarea la Observator a unei baze de date pentru a colecta, cu aportul de date furnizate de alte administrații centrale, toate informațiile utile pentru monitorizarea fenomenului de abuz sexual și exploatare sexuală a copiilor. Baza de Date a Observatorului reprezintă un caz unic în panorama sistemelor dedicate cunoștințelor pe această temă specifică, deoarece reușește pentru prima dată să ofere o ofertă informativă, într-o singură bază de date, de date derivate din mai multe surse. Până în prezent, baza de date conține date furnizate de Ministerul de Interne, Departamentul de Justiție pentru Minori al Ministerului Justiției și Oficiul Italian de Statistică (ISTAT). În ceea ce privește datele naționale privind infractorii sexuali și victimele colectate de Ministerul Justiției, aceste date sunt diferențiate între italieni și străini atât în ceea ce privește infractorii, cât și victimele.

Despre utilizarea datelor pentru o abordare coordonată între agențiile responsabile²²

Islanda

Autoritățile pentru Protecția Copilului din Islanda au responsabilități față de toți copiii care stau în țară, inclusiv copiii migranți, oferindu-le același nivel de protecție. Islanda are mecanisme oficiale de colectare a datelor cu privire la toate cazurile de protejare a copiilor din țară, inclusiv cazurile de exploatare sexuală și abuz sexual. Islanda lucrează în prezent la îmbunătățirea colectării de date prin dezvoltarea unei baze de date electronice la nivelul țării. În ianuarie 2020, Islanda a înființat un Centru special pentru Violența împotriva Copiilor, sub egida Agenției Guvernamentale pentru Protecția Copiilor. Unul dintre obiectivele principale ale Centrului va fi colectarea de date privind toate formele de violență, măsuri de prevenire și de protecție eficiente.

22. Pentru mai multe informații despre modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au pus în aplicare o abordare coordonată între agențiile responsabile, inclusiv exemple de practici promițătoare, consultați [Raportul de conformitate privind Recomandarea 37 privind o abordare coordonată între agențiile responsabile](#)

Serbia

Parchetul cooperează cu toate autoritățile relevante ale statului și cu organizațiile societății civile. În 2012 și 2013, Parchetul a semnat Memorandumuri de Înțelegere cu Astra, o organizație pentru combaterea tuturor formelor de exploatare și trafic de persoane, în special femei și copii, și Atina, o asociație a cetățenilor pentru combaterea traficului de persoane și a tuturor formelor de violență bazată pe gen, cu privire la colectarea de date și schimbul de informații în cazurile de trafic de persoane, activități în domeniul prevenirii, precum și promovarea drepturilor victimelor traficului de persoane.

Suedia

În ianuarie 2016, Consiliile de Administrație Județene din Suedia au primit o misiune guvernamentală cu privire la copiii neînsoțiți dispăruți. Consiliile de Administrație Județene au fost însărcinate, în cooperare cu alte autorități și actori relevanți, să realizeze o cartografiere națională a copiilor neînsoțiți dispăruți și să propună guvernului măsuri pentru prevenirea dispariției acestora. Prin urmare, în 2016, Consiliile de Administrație Județene din Suedia au realizat o cartografiere a copiilor neînsoțiți dispăruți în perioada 2013-2016. Potrivit raportului *Pierduți în Migrație – Un raport privind minorii neînsoțiți dispăruți în Suedia*, copiii neînsoțiți în faza de sosire au fost în special expuși riscului să dispară. Rezultatele și metodele au fost diseminate autorităților, municipalităților, consiliilor județene și altor actori implicați. În 2018, Consiliile de Administrație Județene au primit o prelungire a misiunii. Înainte de sfârșitul anului, fiecare județ a fost însărcinat (în cooperare cu alți actori) să elaboreze proceduri și orientări regionale privind prevenirea și răspunsul la copiii neînsoțiți dispăruți.

Furnizarea de asistență copiilor victime ale exploatării sexuale și abuzurilor sexuale în situațiile de criză și de urgență

Ce prevede Convenția de la Lanzarote

Articolul 2 - Principiul nediscriminării

Punerea în aplicare a prevederilor prezentei Convenții de către părți, în special a beneficiului măsurilor vizând protecția drepturilor victimelor, trebuie asigurată fără nicio discriminare bazată pe motive de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice ori de altă natură, naționalitate sau origine socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere, orientare sexuală, stare de sănătate, existența unui handicap sau orice altă situație.

Articolul 5 - Recrutarea, pregătirea profesională și creșterea gradului de conștientizare a persoanelor care lucrează cu copiii

(...)

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că persoanele prevăzute la paragraful 1 [persoanele care lucrează în mod regulat cu copiii în sectoarele învățământ, sanitar, protecție socială, justiție, forțe de ordine, precum și în domeniile sportiv, cultural și divertisment] au cunoștințe adecvate privind exploatarea sexuală a copiilor și abuzurile sexuale comise asupra acestora, mijloacele pentru a le identifica și posibilitatea menționată la Articolul 12 paragraful 1.

(...)

Articolul 11 - Principii

2. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că, atunci când vârsta victimei nu este cunoscută cu certitudine și există motive să se creadă că este vorba despre un copil, măsurile de protecție și asistență care sunt prevăzute pentru copii vor fi acordate victimei (el sau ea) până la determinarea vârstei sale.

Articolul 13 - Liniile de asistență

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja și sprijini înființarea de servicii de comunicare, cum ar fi posturi telefonice sau de internet care să permită consilierea solicitanților, chiar confidențial sau cu respectarea anonimatului acestora.

Articolul 14 - Asistența pentru victime

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura asistență victimelor, pe termen scurt și lung, în vederea recuperării fizice și psihosociale a acestora. Măsurile luate în aplicarea prezentului paragraf trebuie să aibă în vedere opiniile, nevoile și preocupările copilului.

2. Fiecare parte va lua măsuri, în condițiile prevăzute de dreptul său intern, în vederea cooperării cu organizațiile neguvernamentale, cu alte organizații competente sau cu alte structuri ale societății civile care acordă asistență victimelor.

3. Dacă părinții sau persoanele în a căror îngrijire se află copilul sunt implicate în exploatarea sexuală sau în abuzuri sexuale comise asupra acestuia, procedurile de intervenție adoptate în aplicarea Articolului 11 paragraful 1 vor include:

- ▶ posibilitatea îndepărtării autorului prezumat al faptei;
- ▶ posibilitatea retragerii victimei din mediul său familial. Condițiile și durata acestei separări se stabilesc în conformitate cu interesul superior al copilului.

(...)

Articolul 30 - Principii

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că cercetările și procedurile penale se desfășoară în interesul superior al copilului și cu respectarea drepturilor acestuia. (...)

Articolul 38 - Principii generale și măsuri de cooperare internațională

1. Părțile vor coopera, în conformitate cu prevederile prezentei Convenții, și prin aplicarea instrumentelor pertinente aplicabile la nivel internațional și regional, a aranjamentelor încheiate în baza legislației uniforme sau pe bază de reciprocitate și a legilor interne, în cea mai mare măsură posibilă, în vederea:

(...)

b. protejării și asigurării de asistență victimelor.

Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare

Deși toți copiii, indiferent dacă sunt în mișcare sau nu, ar trebui să beneficieze de sistemul de protecție a copiilor existent în prezent, atunci când un număr semnificativ de copii intră în țări ca urmare a situațiilor de criză și de urgență, acest lucru ridică provocări suplimentare, iar țările pot avea dificultăți în a oferi protecția necesară copiilor victime ale exploatării sexuale și violenței sexuale. Unele dintre aceste provocări ar putea include:

- ▶ Ar putea fi necesară adaptarea sistemelor existente de protecție a copiilor și/sau adoptarea de măsuri specifice pentru a răspunde nevoilor copiilor în situații de criză și de urgență, inclusiv riscurilor crescute de exploatare sexuală și abuz sexual din cauza expunerii mai mari la traficanți, separarea de familie, răpiri și alte încălcări grave ale drepturilor copilului.
- ▶ Deoarece copiii, indiferent de statutul lor de victime, sunt plasați în diverse tipuri de unități de primire pentru perioade de timp necunoscute, măsurile luate pentru a răspunde nevoilor acestora variază în mod semnificativ și, prin urmare, copiii victime ale exploatării sexuale și violenței sexuale ar putea să nu beneficieze de îngrijirea și asistența adecvată de care au nevoie.
- ▶ Cu verificare și instruire limitată, rolul și responsabilitățile tutorilor și ale altor profesioniști diferă de la o țară la alta din Europa, ceea ce duce la absența abordărilor armonizate și la consecințe negative pentru copilul victimă²³, în special în cazurile în care trebuie să fie luate decizii importante în numele lor bazate pe interesul lor superior.
- ▶ Această lipsă de coordonare nu numai crește riscurile ca copiii migranți și solicitanți de azil să devină victime ale traficului²⁴, ci înseamnă, de asemenea, că copiii victime identificați nu primesc același tip de îngrijire de la o țară la alta.
- ▶ În general, numirea unui tutore pentru copiii victime ale abuzului sexual și exploatării sexuale nu este neapărat sistematică și, dacă este organizată, poate fi adesea întârziată sau comunicarea cu copilul poate fi împiedicată de lipsa interpreților²⁵.

23. Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR) *Calea de urmat către politicile și practicile consolidate pentru copiii neînsoțiți și separați din Europa*, Iulie 2017, pagina 17; ultima accesare 02/05/2022.

24. Consiliul Europei: Grupul de Experți privind Acțiunile împotriva Traficului de Ființe Umane, *Al șaselea Raport general privind activitățile GRETA*, Martie 2017, pagina 40; ultima accesare 02/05/2022.

25. *Ibid.*, pagina 44.

- ▶ Această comunicare limitată poate avea consecințe dezastruoase pentru copilul victimă și poate afecta dezvăluirea de către copil dacă și când a suferit de exploatare și trafic de către rețelele de crimă organizată sau de către o persoană într-o poziție recunoscută de încredere, autoritate sau influență, cum ar fi, de exemplu, adultul însoțitor, îngrijitorii și/sau familia sa. Grupul de Experți privind Acțiunile împotriva Traficului de Ființe Umane al Consiliului Europei raportează că, atunci când sunt repatriați în țara lor de origine, copiii victime sunt uneori predați familiilor lor, chiar și atunci când se știe că au fost traficați cu complicitatea activă a membrilor familiei sau a rudelor²⁶.
- ▶ Dezvăluirea unui copil reprezintă cea mai valoroasă sursă de informații pe care se poate baza un întreg caz. În contextul situațiilor de criză și de urgență, copiii ar putea fi nevoiți să-și spună povestea în mod repetat diferiților profesioniști pe parcursul călătoriei lor. Prin urmare, relatarea evenimentelor de către aceștia ar putea să nu urmeze o secvență logică și ar putea părea contradictorie. În cazul în care autoritățile nu îi oferă copilului oportunitatea de a dezvălui sau folosesc tehnici de interviu neadecvate și facilități necorespunzătoare pentru a intervieva copilul în timpul procedurilor, acest lucru va împiedica copilul victimă să primească protecția urgentă de care ar putea avea nevoie și poate avea un impact asupra deciziilor luate cu privire la bunăstarea lui viitoare²⁷.

Ce acțiuni de protecție pot fi instituite

Părțile au obligația de a lua toate măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a furniza asistență copiilor care ar fi putut fi victime ale exploatarii sexuale și abuzurilor sexuale. Pot fi instituite următoarele măsuri, precum și altele, după caz și în funcție de necesitate:

1. **Informarea copiilor:** Toți copiii afectați de situații de criză sau de urgență și în special cei identificați ca fiind victime ale violenței sexuale trebuie să aibă informații despre drepturile lor, despre instituțiile de îngrijire și despre procedurile disponibile într-o limbă pe care o înțeleg și care este adecvată din punct de vedere cultural și al genului²⁸;

26. *Ibid.*, pagina 35.

27. Resiland: KMOP și Defense for Children International, *Orientări pentru profesioniști și oficiali care lucrează cu și pentru copiii în mișcare*, Octombrie 2015, pagina 33; ultima accesare 02/05/2022.

28. Pentru referință, consultați materialul Consiliului Europei *Cum să transmiteți informații prietenoase copiilor aflați în situație de migrație: Manual pentru profesioniștii din prima linie* (2018).

2. **Crearea de mecanisme eficiente de reclamație și servicii de asistență, cum ar fi linii telefonice de asistență**, pentru raportarea oricărui tip de abuz sau pentru a solicita ajutor, cu atenție la:
 - a. Serviciul existent să fie disponibil într-o limbă pe care copiii în cauză o pot înțelege, alta decât limba (limbile) oficială (oficiale) din țara gazdă,
 - b. Serviciul (serviciile) să fie disponibil(e) atât pentru copii, cât și pentru persoanele care doresc să îi ajute,
 - c. Serviciul (serviciile) existent(e) să ofere consiliere apelanților, în mod confidențial sau ținând cont de anonimatul acestora,
 - d. Serviciul existent să fie disponibil pe o scară cât mai largă;
3. **Instituirea de sprijin adecvat, cum ar fi asistență terapeutică și îngrijire psihologică de urgență**, care să fie oferite copiilor afectați, imediat după dezvăluirea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale. Sprijinul și asistența ar trebui aplicate în spații și locuri adecvate copiilor, în care copiii sunt tratați într-o manieră adecvată pentru aceștia, iar opiniile și interesul lor superior sunt luate în considerare;

Inițiativa Barnahus: ajutorarea copiilor victime ale violenței sexuale sub un singur acoperiș

Barnahus (Casa Copiilor) este modelul european de răspuns principal pentru abuzul sexual asupra copiilor. Acesta a fost dezvoltat în Islanda în 1998 și acum este implementat în toată Europa. Abordarea sa unică interagenții reunește toate serviciile relevante sub un singur acoperiș, în scopul de a oferi copilului un răspuns coordonat și eficient și pentru a preveni re-traumatizarea în timpul anchetei și procedurilor judiciare. Scopul principal este coordonarea anchetelor penale și de bunăstare a copilului. Un rol principal al serviciului este de a ajuta la obținerea de probe valide pentru procedurile judiciare, prin suscitarea dezvăluirii copilului. De asemenea, copilul primește sprijin și asistență, inclusiv evaluare și tratament medical și evaluare și tratament terapeutic.

Criteriile comune principale ale lui Barnahus includ:

- 1) Interogările criminalistice sunt efectuate conform unui protocol bazat pe dovezi;
- 2) Valabilitatea probatorie a declarației copilului este asigurată prin măsuri corespunzătoare, în conformitate cu principiile „procesului echitabil”;

- 3) Este disponibilă evaluarea medicală în scopuri de anchetă criminalistică, precum și pentru a asigura bunăstarea fizică și recuperarea copilului;
- 4) Sunt disponibile asistență psihologică și servicii terapeutice pe termen scurt și lung pentru traumatismele aduse copilului și membrilor familiei și îngrijitorilor nevinovați;
- 5) Se face evaluarea nevoilor de protecție ale victimei și ale potențialilor frați din familie.

Comitetul Lanzarote a identificat modelul islandez Barnahus ca un exemplu de bună practică de răspuns la violența sexuală asupra copiilor în raportul său de implementare din 2015. Ca urmare a acestui raport, Consiliul Europei a sprijinit mai multe state în înființarea unui Barnahus și, într-adevăr, acest model devine astăzi unul dintre factorii cheie de succes ai statelor angajate în sprijinirea copiilor victime ale violenței. Proiectele actuale pot fi explorate pe [site-ul web al Diviziei pentru Drepturile Copilului](#).

4. **Numirea tutorilor legali** pentru a proteja interesul superior și nevoile specifice ale copiilor victime, indiferent de vârsta acestora. Tutorele, care trebuie să fie independent de autoritățile de migrație și azil, trebuie să ofere sprijin atât zilnic, cât și/sau pentru a ajuta în problemele juridice. Pentru a ajuta la construirea încrederii cu copilul, tutorele nu trebuie să aibă niciun conflict de interese cu copilul și trebuie să fie pregătit să înțeleagă particularitățile contextuale ale experiențelor prin care au trecut copiii. Tutorii, precum și întregul personal (profesionist sau voluntar) care lucrează pentru sprijinirea copiilor victime, trebuie să fie verificați pentru a examina dacă au fost condamnați pentru acte de exploatare sexuală a copiilor și/sau abuzuri sexuale și, astfel, să se garanteze cea mai bună protecție posibilă pentru copil;
5. **Adoptarea de instrumente, standarde și etape procedurale comune pentru toate agențiile care lucrează pentru protecția copiilor victime**, pentru a asigura că toate persoanele care lucrează în contextul situațiilor de criză sau de urgență urmează același set de linii directoare și nu trec cu vederea anumite întrebări care pot fi relevante pentru protecția copiilor victime ale violenței sexuale;
6. **Asigurarea coordonării adecvate a tuturor agențiilor, inclusiv dreptul de a partaja informații**. Agențiile implicate în coordonarea protecției copiilor victime ale abuzului sexual și exploatării sexuale trebuie, de asemenea, să aibă permisiunea de a partaja date cu caracter personal, după caz și în conformitate cu legislația națională. Aceasta înseamnă că copiii victime vor beneficia de tipuri similare de sprijin pe toată durata

călătoriei lor și nevoile acestora vor fi identificate și soluționate într-un mod consecvent;

7. **Asigurarea unor locuri de cazare sigure pentru a minimiza pericolul de victimizare sau de revictimizare de abuz sexual;** după caz, tutorii ar trebui să prioritizeze pentru copil:
 - ▶ reîntregirea familiei,
 - ▶ asistență maternală, cazare independentă supravegheată pentru copiii mai mari sau alte forme de îngrijire non-instituțională,
 - ▶ plasament în instituții în unități la scară mică;
8. **Consolidarea cooperării transfrontaliere** pentru a verifica, printre altele, identitatea adulților care însoțesc copiii, realizarea reîntregirii familiei copiilor neînsoțiți, fără întârzieri nejustificate.

Despre înființarea și funcționarea liniilor de asistență pentru copiii victime²⁹

Germania

Linia de asistență pentru abuzuri sexuale este condusă de Comisarul Independent pentru problemele de abuz sexual asupra copiilor, o linie de asistență la nivel național, gratuită și anonimă pentru victimele abuzului sexual și cei apropiați acestora, precum și pentru persoanele implicate în mediul social al copiilor, pentru profesioniști și pentru cei interesați de subiect.

Pe lângă oferirea de consiliere la telefon și în scris, echipa are și un **serviciu online** pentru tineri. Linia de asistență este disponibilă pentru toate grupele de vârstă. Întreaga echipă a fost special instruită în tehnicile speciale de a oferi consiliere copiilor și minorilor. În plus, mulți dintre consilieri provin dintr-un mediu specializat în tratarea copiilor și a minorilor (de exemplu, psihoterapeuți pentru copii și minori) și sunt familiarizați cu problemele de pornografie infantilă, prostituția copiilor și traficul de copii (de exemplu, psihoterapeuții pentru copii și minori cu experiență în relațiile cu copiii victime ale violenței sexuale organizate și rituale). Linia de asistență era în curs de dezvoltare pentru a se asigura că nevoile persoanelor cu dizabilități sunt acoperite în mod optim de serviciul de consiliere.

29. Pentru mai multe informații cu privire la modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au instituit linii de asistență și alte servicii adresate copiilor refugiați, inclusiv exemple de practici promițătoare, a se vedea [Raportul de conformitate privind Recomandarea 32 privind liniile de asistență pentru copiii victime](#)

Franța

Platforma participativă online [réfugiés.info](https://refugiés.info) a fost dezvoltată în 2019 de către delegația interministerială pentru primirea și integrarea refugiaților (diAir) și disponibilă în șapte limbi relevante. Site-ul web oferă fișe tematice despre viața de zi cu zi, drepturi, sănătate, asistență socială și profesională. Copiii abuzați pot accesa și [Linia de asistență Allô enfance en danger](#). Acest număr cu apelare gratuită (119) este destinat copiilor victime ale violenței psihologice, fizice și sexuale sau martorilor violenței asupra copiilor. În caz de analfabetism, copiii au posibilitatea de a înțelege conținutul acestui dispozitiv datorită unui modul de citire audio. Linia de asistență este disponibilă 7 zile pe săptămână, 24 de ore pe zi.

Republica Slovacă

Pentru copiii victime sunt disponibile mai multe linii de asistență, inclusiv linia telefonică pentru raportarea abuzului sistemului social și a neglijării îngrijirii, disponibilă la numărul 0800 191 222. Linia de asistență este gratuită și este gestionată de Oficiul Central pentru Muncă, Afaceri Sociale și Familie. Furnizarea de informații, asistență și consiliere este asigurată și de alte linii telefonice de asistență. Copiii victime pot contacta Linia de siguranță pentru copii, CHSL-UNICEF – 0800 116 111, care face parte din linia de asistență asociată [Pomoc.sk](#) în cadrul proiectului [Zodpovedne.sk](#), susținut de Comisia Europeană în cadrul programului Mecanismul Conectarea Europei. Pentru victimele traficului de ființe umane, o linie națională de asistență gratuită pentru victimele traficului de ființe umane este operată de organizația de Caritate Catolică Slovacă (0800 800 818). Poate fi contactată și de copiii care au fost victime, de exemplu, ale exploatării sexuale. Este disponibilă de asemenea [linia de asistență 116 000](#) pentru Copiii Dispăruți. Pentru nevoile de intervenție în situații de criză, se asigură disponibilitatea 24 de ore din 24 a angajaților autorităților - direcții de protecție socială și juridică a copiilor și tutelă socială. Linia telefonică Siguranța Copiilor 116 111 este disponibilă 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână, în timp ce chatul online cu un operator este disponibil zilnic între orele 18:00 și 22:00.

Despre protecția copiilor victime și colaborarea eficientă între agențiile naționale³⁰

Cipru

În contextul crizei anterioare a refugiaților, Cipru a pregătit un plan național de acțiune al Ministerului de Interne în cooperare cu toate ministerele/departamentele relevante pentru a aborda situația cauzată de afluxul masiv de persoane care au nevoie de protecție, care sosesc pe teritoriul Republicii Cipru. Planul național de acțiune a stabilit procedurile privind modul de pregătire, echipare și instruire profesioniștilor, precum și cooperarea interagenției între departamentele guvernamentale, servicii, organizațiile internaționale și ONG-uri. Prin Planul de Acțiune, a fost posibilă detectarea timpurie a grupurilor vulnerabile de persoane, inclusiv minorii neînsoțiți, familiile și copiii în pericol, având în vedere că toți actorii relevanți (respectiv, Serviciile de Asistență Socială, Serviciile de Azil, Biroul pentru Imigrări, Serviciile de Sănătate, Apărarea Civilă, Crucea Roșie etc.) și-au unit forțele din momentul intrării acestora în Republica Cipru. La punctul de intrare, persoanelor care aveau nevoie de protecție le-au fost oferite lucrurile esențiale, a avut loc înregistrarea și a fost realizată o verificare inițială, menită să identifice persoanele care ar fi putut aparține acestor grupuri vulnerabile, așa încât să le fie luate în considerare nevoile speciale pe parcursul procedurilor ulterioare. Minorii neînsoțiți au fost preluați în grija Directorului Serviciilor de Asistență Socială, care a avut rolul de tutore care le asigura accesul la drepturile lor (respectiv, educație, sănătate, activități, cerere de azil etc.), pe baza interesului superior al copilului. Minorii neînsoțiți au fost plasați în asistență maternală și instituții rezidențiale.

Serviciile de Asistență Socială își continuă cooperarea cu familiile și copiii care ar fi putut fi detectați ca fiind în pericol, pentru a analiza mai departe cazurile și a le furniza asistență și servicii de consiliere. De asemenea, acestea lucrează în strânsă colaborare cu Serviciul de Azil și Centrul de Primire Kofinou. Toți funcționarii care intră în contact cu copiii (inclusiv copiii neînsoțiți) primesc instruire cu privire la problemele legate de copiii aflați în situații de migrație, copiii în pericol etc. Mai exact, Republica Cipru participă la Planul de Sprijin al [Biroului European de Sprijin pentru Azil \(BESA\)](#), care include instruirea profesioniștilor în problemele migrației.

30. Pentru mai multe informații cu privire la modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au instituit măsuri de protecție adresate copiilor refugiați, inclusiv exemple de practici promițătoare, consultați [Raportul de conformitate privind Recomandarea 13 privind coordonarea și colaborarea diferiților actori](#), cerința 1.

Cazurile de abuz sexual și/sau exploatare sexuală a copiilor sunt tratate în funcție de interesul superior al copilului și în funcție de nevoile specifice ale copilului. Serviciile de Asistență Socială, în baza Articolului 31 alineatul (2) din Legea privind prevenirea și combaterea abuzului sexual și a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile din 2014 (L.91(I)/2014), se asigură că asistența, sprijinul și protecția sunt oferite copiilor de îndată ce acestea sau orice alt serviciu implicat au motive întemeiate să creadă că a fost comisă o infracțiune sexuală împotriva copiilor.

În plus, Consiliul de Miniștri a adoptat la 21 martie 2016 o Strategie națională privind prevenirea și combaterea abuzului sexual și a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile. În cadrul Strategiei Naționale, a fost înființată Casa Copiilor din septembrie 2017 de către Ministerul Muncii, Asistenței Sociale și Asigurărilor Sociale și funcționează ca o entitate unică a patru servicii guvernamentale (Serviciile de Asistență Socială, Poliția, Serviciile de Sănătate Mintală, Ministerul Educației și Culturii) și un ONG. Serviciile în interesul copilului sunt oferite copiilor victime, pe baza unei abordări multidisciplinare/interagenției. Casa Copiilor înființată în Cipru se bazează pe modelul de succes Barnahus, care consideră bunăstarea, prevenirea și protecția drept elemente prioritare în legătură cu copiii victime ale abuzului și/sau exploatării sexuale. Ministerul Muncii, Asistenței Sociale și Asigurărilor Sociale, prin Serviciile de Asistență Socială, este responsabil pentru monitorizarea și finanțarea Casei Copiilor și a desemnat Centrul de Politici CRC „Speranța pentru Copii” pentru a-și desfășura activitatea în strânsă colaborare cu SWS, Poliția Ciprului, Ministerul Sănătății și Ministerul Educației. Mediul Casei Copiilor este prietenos pentru copii și sigur pentru a asigura interesul superior al copilului, precum și dreptul de a fi audiat consacrat atât în CONUDC, ca principii, aducând în același timp toate serviciile relevante sub același acoperiș. Această abordare multidisciplinară și interagenție evită întârzierile nejustificate și victimizarea secundară sau repetată a copilului. Serviciile oferite sunt următoarele: interviuri medico-legale, examinări medicale, sprijin social și reabilitare, evaluare psihologică, suport și terapie psihologică, terapie de familie și consiliere pentru părinți.

Finlanda

Diferiții actori din cadrul procedurii de azil cooperează îndeaproape. Serviciul de Imigrare și unitățile de primire au o bază de date comună la care au acces diferiții actori și posibilitatea de a adăuga informații privind cazul solicitantului, ceea ce consolidează cooperarea și partajarea informațiilor. Serviciul Finlandez de Imigrare și centrul de primire mențin contactul în timp util cu privire la problemele referitoare la bunăstarea copiilor în procedura de azil, în special în cazurile în care indicatorii de abuz sau exploatare (sexuală)

au crescut. În aceste cazuri, Serviciul de Imigrare poate contacta de asemenea centrul de primire printr-un instrument conceput special pentru funcționari în cazurile în care există îngrijorări cu privire la bunăstarea copilului, numit formularul „Îngrijorare”. În cazul în care este depistat un abuz, vor fi activate alte proceduri naționale de către funcționari, printre care, cel mai important, informarea serviciilor sociale și poliției.

Un jucător cheie atât în identificarea abuzului sexual, cât și în informarea acestuia autorităților este un **bun reprezentant**. Finlanda își propune să îmbunătățească rolul și cunoștințele reprezentanților prin instruire; un „*Reprezentant calificat*” – proiectul urmărește nu numai îmbunătățirea cunoștințelor reprezentanților, ci și îmbunătățirea comunicării și colaborării dintre reprezentanți și în special Serviciul Finlandez de Imigrare.

Pe baza noului Program Guvernamental al Finlandei, va fi numită o Comisie Parlamentară care să pregătească o strategie națională pentru copii bazată pe Convenția ONU cu privire la drepturile copilului. Principala responsabilitate a acesteia va fi să formuleze o viziune pentru o Finlandă adecvată copiilor și familiilor, care cuprinde termenii guvernamentali și depășește granițele administrative. Obiectivele comune vor fi atinse prin măsuri trans-sectoriale care promovează guvernanta și luarea deciziilor bazate pe drepturile copiilor și încurajează o societate adecvată copiilor și familiilor. Guvernul va evalua impactul deciziilor sale asupra copiilor, va îmbunătăți bugetul destinat copiilor, va consolida cunoștințele despre bunăstarea copilului și va promova incluziunea copiilor și tinerilor.

Alte inițiative relevante includ proiectul național „Psyke” („Psihicul”), care își propune să îmbunătățească cunoștințele centrelor de primire, Sistemul de asistență pentru victimele traficului de persoane și unitățile de detenție prin formare și materiale informative. Proiectul TERTTU, implementat de Institutul finlandez pentru sănătate și bunăstare (THL) în 2017-2019, și-a propus să dezvolte protocolul de examinare a sănătății pentru evaluarea sănătății, bunăstării și nevoii de servicii de îngrijire a sănătății a solicitanților de azil (inclusiv copii și tineri). În 2018 au fost colectate informații și cercetarea a inclus 67 de tineri (cu vârsta între 13 și 17 ani) și 96 copii. Ca parte a proiectului, au fost adunate informații, printre altele, despre violență, violența sexuală și Mutilarea Genitală Feminină experimentate de copii și tineri înainte de sosirea în Finlanda. Consimțământul personal, precum și consimțământul tutorelui lor a fost necesar la intervierea copiilor, iar întrebările au luat în considerare vârsta și nivelul de dezvoltare al copilului. La întrebările legate de violența sexuală în ceea ce privește copiii sub 13 ani au răspuns tutorii.

În noiembrie 2019, Institutul Finlandez pentru Sănătate și Bunăstare (THL), în cooperare cu organizațiile și autoritățile naționale, a publicat un Plan Național

de Acțiune menit să prevină abuzul sexual și violența sexuală împotriva copiilor. Copilării Fără Violență, noul plan de acțiune pentru prevenirea violenței împotriva copiilor, conține 93 de măsuri pentru prevenirea violenței împotriva copiilor și tinerilor cu vârste între 0 și 17 ani. Acesta va fi implementat în Finlanda în perioada 2020-2025. În pregătirea Planului de Acțiune, s-a acordat o atenție specială obligațiilor care decurg din legislație și convențiile internaționale (inclusiv Convenția de la Lanzarote). Un grup de coordonare, subordonat THL, va monitoriza implementarea obiectivelor. Planul acoperă prevenirea violenței fizice și mentale, a violenței sexuale și a hărțuirii online în diferite medii de creștere și activitate. Planul de acțiune este un manual pentru specialiștii și studenții care lucrează în rândul copiilor și tinerilor din serviciile sociale și de sănătate, poliție, serviciile de educație și tineret, sistemul și organizațiile judiciare. Măsurile enumerate în plan se bazează pe rezultatele cercetării și pe nevoile care au apărut în activitatea specialiștilor. Manualul conține, printre altele, liste de verificare și măsuri practice pentru prevenirea și reducerea violenței. În prevenirea violenței se iau în calcul în special copiii sau tinerii în situații extrem de vulnerabile. Aceștia includ, de exemplu, copiii cu dizabilități, minoritățile etnice sau lingvistice, solicitanții de azil, copiii și tinerii aflați în îngrijire substitutivă în afara casei, precum și minoritățile sexuale și de gen.

Copiii afectați de criza refugiaților au dreptul și li se oferă aceleași servicii și măsuri ca și copiii care au reședința permanentă în Finlanda. Aceste măsuri și servicii includ, printre altele, dreptul la îngrijire medicală și servicii de protecție a copilului. Temeiurile juridice se regăsesc, de exemplu, în Legea privind primirea persoanelor care solicită protecție internațională și privind identificarea și asistența pentru victimele traficului de ființe umane (746/2011), Legea privind sănătatea (1326/2010) și în Legea privind bunăstarea copilului (417/2007). Aceste acte normative includ și prevederi privind coordonarea și colaborarea diferitelor autorități. Pe lângă legislație, THL a lansat proiectul *Barnahus* în iunie 2019.

Modelele de cooperare interprofesională și schimbul de informații între autorități deja dezvoltate la Institutul Național pentru Sănătate și Asistență Socială (modelul și formularul LASTA) vor fi introduse atât la nivel național, cât și regional în unitățile de psihologie criminalistică/psihiatrie ale spitalelor universitare, în cooperare cu alți actori. Va fi creat un program de e-learning gratuit pentru a promova recunoașterea timpurie și sprijinul cu grupuri țintă precum educația și îngrijirea timpurie, școli, servicii sociale și asistență medicală. Numărul și acoperirea geografică a celor care finalizează instruirea vor fi monitorizate în mod sistematic.

Urmărirea penală a infractorilor și asigurarea unor proceduri în interesul copiilor în situațiile de criză și de urgență

Ce prevede Convenția de la Lanzarote

Articolul 30 - Principii

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că cercetările și procedurile penale se desfășoară în interesul superior al copilului și cu respectarea drepturilor acestuia.

2. Fiecare parte va adopta o abordare protectoare față de victime, asigurându-se că cercetările și procesele penale nu agravează trauma trăită de copil și că răspunsul justiției penale este urmat de acordarea de asistență, dacă este cazul.

3. Fiecare parte se va asigura că cercetările și procesele penale sunt soluționate cu prioritate și se desfășoară fără întârzieri nejustificate.

(...)

Articolul 31 - Măsuri generale de protecție

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a apăra drepturile și interesele victimelor, cu deosebire ale martorilor, pe parcursul tuturor etapelor cercetării și procesului penal, în special prin:

a. informarea lor cu privire la drepturile pe care le au și la serviciile care le stau la dispoziție și, cu excepția cazului în care nu doresc să primească asemenea informații, cu privire la modul în care este examinată plângerea lor, la acuzațiile formulate, la evoluția generală a cercetărilor sau a procesului și la rolul lor în cadrul acestora, precum și cu privire la soluția pronunțată în cauza lor;

b. asigurarea, cel puțin în cazurile în care victimele și familiile lor ar putea fi în pericol, că acestea vor putea fi informate, dacă este necesar, atunci când persoana urmărită sau condamnată este pusă în libertate temporar ori definitiv;

c. acordarea permisiunii victimelor, într-o manieră conformă cu regulile procedurale ale dreptului intern, de a fi ascultate, de a furniza dovezi și de a alege modul de prezentare și examinare a opiniilor, nevoilor și preocupărilor lor, direct sau prin intermediar;

d. asigurarea de servicii de asistență adecvate pentru victime, pentru ca drepturile și interesele lor să fie prezentate și luate în considerare în mod corespunzător;

e. protejarea vieții private, a identității și a imaginii victimelor, prin luarea de măsuri în conformitate cu dreptul intern, în vederea prevenirii răspândirii în public a oricăror informații care ar putea duce la identificarea lor;

f. garantarea siguranței victimelor, precum și a familiilor și a martorilor care depun mărturie în favoarea victimelor, împotriva intimidării, răzbunării și a unei noi victimizări;

g. asigurarea evitării contactului dintre victime și infractori în sediile instanțelor și ale autorităților de anchetă, cu excepția cazului în care autoritățile competente stabilesc altfel în interesul superior al copilului sau atunci când cercetările ori procesul necesită acest contact.

2. Fiecare parte va garanta victimelor, încă de la primul contact cu autoritățile competente, accesul la informații privind procedurile judiciare și administrative pertinente.

3. Fiecare parte se va asigura că victimele au acces gratuit, dacă acest lucru se justifică, la asistență juridică, atunci când este posibil ca ele să aibă calitatea de părți la procesul penal.

4. Fiecare parte va prevedea posibilitatea ca autoritățile judiciare să desemneze un reprezentant special pentru victimă atunci când, conform dreptului intern, aceasta poate avea calitatea de parte în procedura judiciară, iar deținătorii răspunderii părintești nu pot reprezenta copilul în proces din pricina unui conflict de interese existent între ei și victimă.

5. Fiecare parte va prevedea, prin intermediul unor măsuri legislative sau de altă natură, în conformitate cu condițiile prevăzute de dreptul intern, posibilitatea ca grupurile, fundațiile, asociațiile sau organizațiile guvernamentale ori neguvernamentale să acorde asistență și/sau sprijin victimelor, cu consimțământul acestora, pe parcursul proceselor penale referitoare la infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

6. Fiecare parte se va asigura că informațiile furnizate victimelor în conformitate cu prevederile prezentului articol vor fi într-o manieră adaptată vârstei lor și gradului lor de maturitate și într-o limbă pe care acestea o înțeleg.

Articolul 32 - Inițierea procedurii

Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că cercetarea ori urmărirea infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție nu este condiționată de existența unei plângeri sau acuzații formulate de către victimă și că procesul poate continua chiar dacă victima și-a retras declarațiile.

Articolul 35 - Audierile copilului

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că:

a. audierile copilului au loc fără întârzieri nejustificate după ce faptele au fost sesizate autorităților competente;

b. interviurile cu copilul au loc, dacă este necesar, în spații concepute sau amenajate în acest scop;

c. audierile copilului sunt desfășurate de către profesioniști pregătiți anume pentru aceasta;

d. aceleași persoane, dacă este posibil și adecvat, desfășoară toate audierile cu copilul;

e. numărul audierilor este cât mai limitat posibil, menținându-se în limitele minime necesare pentru scopurile procesului penal;

f. copilul poate fi însoțit de către reprezentantul său legal ori, dacă este adecvat, de către un adult ales de către copil, cu excepția cazului în care o decizie motivată prevede contrariul în legătură cu persoana respectivă.

(...)

3. Dacă vârsta victimei este incertă și există motive să se creadă că este vorba despre un copil, măsurile prevăzute la paragrafele 1 și 2 se aplică până la confirmarea vârstei acesteia.

Articolul 36 - Procedura judiciară

1. Fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu normele interne care reglementează autonomia profesiilor juridice, pentru a se asigura că toate persoanele implicate în derularea procedurii și, în special, judecătorii, procurorii și avocații beneficiază de pregătire profesională în materia drepturilor copilului, a combaterii exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor.

Provocări pe care ar trebui să le luați în considerare

Există date oficiale limitate privind numărul de cazuri de copii care devin victime ale infracțiunilor de exploatare sexuală și abuz sexual, în special în situațiile de criză și de urgență, lucru care a fost reiterat de Comitetul Lanzarote în mai multe rânduri³¹. Astfel, este o adevărată provocare să se înțeleagă măsura în care și cum sunt urmăriți penal infractorii și dacă sunt implementate proceduri prietenoase copilului în astfel de cazuri. Alte provocări includ următoarele:

- ▶ Multe Părți ale Comitetului Lanzarote apelează la cooperarea internațională în cadrul Uniunii Europene și/sau la tratatele și convențiile Consiliului Europei. Astfel, nu se poate înțelege dacă acestea comunică și schimbă informații și cu terțe Părți, care sunt în afara Uniunii Europene sau Consiliului Europei, de unde ar fi putut sosi copiii afectați de situații de criză sau de urgență, sau prin care ar fi putut trece acești copii³².
- ▶ În cazul multor Părți, nu este clar dacă procedurile pot continua chiar dacă copilul victimă și-a retras plângerea. Având în vedere că cea mai întâlnită formă de violență sexuală de care suferă copiii afectați de criza refugiaților este exploatarea sexuală și că, prin urmare, copiii victime pot fi sub influența infractorului care poate pune presiune asupra acestora sau îi poate amenința să-și retragă declarația, aplicarea Articolului 32 din Convenția de la Lanzarote este de o importanță deosebită, deoarece permite „*autorităților publice urmărirea infracțiunilor stabilite în conformitate cu Convenția fără ca victima să fie nevoită să depună o plângere. Scopul acestei prevederi este de a facilita urmărirea penală, în special prin asigurarea că victimele nu-și retrag plângerile din cauza presiunii și amenințărilor autorilor infracțiunilor*”³³.

Ce măsuri pot fi puse în aplicare pentru a urmări penal infractorii și a asigura proceduri adecvate copiilor

Părțile au obligația de a lua toate măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a urmări penal infractorii și a asigura proceduri adecvate copiilor. Pot fi instituite următoarele măsuri, precum și altele, după caz și necesitate:

31. [Raportul Special](#) al Comitetului Lanzarote privind Protejarea copiilor afectați de criza refugiaților împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, 2017.
32. Pentru mai multe informații despre modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au pus în aplicare măsuri privind urmărirea penală a infractorilor, inclusiv exemple de practici promițătoare, consultați [Raportul de conformitate privind Recomandarea 12 cu privire la urmărirea penală a infractorilor](#)
33. Pentru mai multe informații despre modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au instituit măsuri pentru a asigura proceduri adecvate copiilor, consultați [Raportul de conformitate privind Recomandarea 31 cu privire la procedurile adaptate copiilor](#)

1. **Urmărirea penală a autorilor infracțiunilor sexuale împotriva copiilor** care se află pe teritoriul statului și solicitarea de cooperare cu alte Părți în situațiile în care infracțiunea a avut loc în afara teritoriului.
2. **Instituirea de mecanisme relevante de cooperare internațională.** Cooperarea internațională este esențială: Dacă, de exemplu, infracțiunea a fost săvârșită înainte de sosirea copilului în țară, autoritățile trebuie să solicite cooperarea juridică a țării în care a avut loc infracțiunea. Dacă infracțiunea a avut loc după sosire, autoritățile sunt responsabile pentru urmărirea penală a infractorului.
3. **Asigurarea de proceduri adecvate pentru copii**, cu atenție la:
 - ▶ Dacă un copil este implicat în proceduri judiciare pe durata situațiilor de criză sau de urgență, trebuie luate măsuri specifice, cum ar fi implicarea interpreților și furnizarea de informații într-o limbă pe care acesta o înțelege, în fiecare etapă a procedurii;
 - ▶ Copilul trebuie să fie informat cu privire la ceea ce i se întâmplă, dacă și unde este transferat și la ce să se aștepte de la procedură³⁴ și dreptul său de a participa la aceasta;
 - ▶ Evitarea agravării traumei copilului. Intervenițiile³⁵ din timpul procesului sau fazei preliminară a procedurii trebuie să se desfășoare cât mai curând posibil, să fie limitate ca număr și să se desfășoare în unități proiectate și adaptate pentru acest scop, situate în alt loc decât sediul poliției, spital sau instanță. Posibilitatea ca aceste intervenții să fie înregistrate video trebuie să fie admisibilă ca probă în timpul procedurilor.³⁶
2. **Permiterea posibilității pentru grupurile, fundațiile, asociațiile sau organizațiile guvernamentale ori neguvernamentale de a asista și/sau sprijini copilul victimă în timpul procedurilor penale.**
3. **Asigurarea că procedura penală poate fi deschisă fără depunerea unei plângeri și continuată** chiar dacă copilul victimă și-a retras plângerea.

34. Consiliul Europei: Raportul mesei rotunde, *Informații în interesul copiilor pentru copiii aflați în situații de migrație*, 29-30 noiembrie 2017, pagina 6.

35. Pentru informații suplimentare despre desfășurarea interviurilor pentru copii, consultați Ghidul *Audierea copiilor victime ale exploatării și traficului și copiilor aflați în pericol: Îndrumări orientate spre practică pentru comunicare și interviuri prietenoase copiilor pentru a obține declarații corecte și de încredere de la copii* (Notă: acest ghid a fost elaborat în contextul unui proiect din Serbia și va fi revizuit suplimentar în 2022).

36. Pentru informații suplimentare referitoare la procedurile prietenoase cu copiii, a se vedea recomandările și constatările raportate în primul raport de implementare al Comitetului Lanzarote privind "Protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale în cercul de încredere: Cadrul", 2015.

4. Asigurarea că copiii victime au posibilitatea de a fi reprezentați pe parcursul procedurii penale de către un reprezentant special desemnat de autoritatea judiciară.
5. **Instruirea profesioniștilor.** Asigurarea că toate persoanele implicate în derularea procedurii și, în special, judecătorii, procurorii și avocații beneficiază de pregătire profesională în materia drepturilor copilului, a combaterii exploatații sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor. Alți profesioniști implicați ar trebui, de asemenea, să beneficieze de instruire specializată, de exemplu profesioniști care efectuează examinări criminale și interviuri.

Despre urmărirea penală a infractorilor³⁷

Albania

Articolele 7 și 7a din Codul Penal prevăd că un cetățean străin care săvârșește infracțiuni penale fie în Albania, fie în afara Albaniei, dar care are legi sau acorduri internaționale specifice la care Albania este parte, este considerat responsabil în conformitate cu legea penală albaneză. În plus, atunci când are loc o procedură penală și victima dezvăluie că a suferit violență sexuală înainte de sosirea sa în Albania, înregistrarea acestei proceduri și urmărirea audierii victimelor vor fi transferate către statul relevant, după caz.

Republica Cehă

Diverse tratate bilaterale și multilaterale au fost adoptate în cadrul ONU, CoE, UE sau pe baza principiului reciprocității pentru a oferi asistență juridică pentru a facilita investigațiile și urmărirea penală. În plus, Republica Cehă este Parte la convențiile privind extrădarea, care stabilesc obligația de a extrăda persoanele care sunt urmărite penal de autoritățile respective ale celeilalte părți sau de a extrăda persoanele cărora li se solicită de către aceste autorități să execute pedeapsa închisorii. Mai mult, sunt negociate de către Ministerul de Interne tratate internaționale bilaterale suplimentare privind cooperarea polițienească. Scopul acestora este de a consolida cooperarea internațională în domeniul prevenirii, identificării, investigației, urmăririi penale și pedepsirii unor infracțiuni specifice.

37. Pentru mai multe informații despre modul în care Părțile la Convenția de la Lanzasote au pus în aplicare măsuri privind urmărirea penală a infractorilor, inclusiv exemple de practici promițătoare, consultați [Raportul de conformitate privind Recomandarea 12 cu privire la urmărirea penală a infractorilor](#)

Ucraina

Codul Penal al Ucrainei stabilește obligația de a urmări infractorii în cazurile în care a avut loc infracțiunea înainte de sosirea pe teritoriu în scopul cercetării și urmăririi penale. Articolul 8 prevede că, „*Străinii sau apatrizii care nu locuiesc permanent în Ucraina, care au săvârșit infracțiuni în afara Ucrainei, răspund penal în Ucraina în temeiul prezentului Cod în cazurile prevăzute de tratatele internaționale sau dacă au comis infracțiuni grave sau mai ales infracțiuni grave împotriva drepturilor și libertăților cetățenilor ucraineni sau a intereselor Ucrainei.*”

Codul de procedură penală care, în baza reciprocității sau la cererea altei Părți, face posibilă acordarea de asistență judiciară reciprocă chiar și în cazurile în care nu se aplică niciun acord bilateral sau multilateral în privința Statului solicitant.

Despre procedurile adaptate copiilor³⁸

Germania

Măsurile de protecție pentru a evita agravarea traumei suferite de copilul victimă se aplică și copiilor afectați de criza refugiaților. Acestea includ inițierea anchetelor și a procedurilor cât mai repede posibil, evitarea ca copilul să fie confruntat cu acuzatul și ca audierile să aibă loc în instanțe speciale pentru tineret pentru ca interesele copiilor și tinerilor să fie mai bine protejate. Înainte de începerea procesului, există posibilitatea de a utiliza înregistrarea audio și video pentru a evita interogarea multiplă atunci când un martor copil victimă este audiat de poliție sau de judecătorul de instrucție. Dacă un copil victimă ia parte la ședința de judecată principală, întrebările vor fi adresate numai de judecător.

Landurile oferă o gamă largă de oportunități de formare pentru judecătorii specializați în cauze penale cu privire la audierea copiilor ca victime ale crimelor. De asemenea, Academia Judiciară Germană oferă în mod regulat sesiuni de formare pe această temă; în 2022, de exemplu: „Audierea criminalistică a copiilor – posibilități și limite ale audierilor video” sau „Proceduri de protecție a copilului cu accent pe infracțiuni sexuale”. Aceste cursuri de formare sunt primite întotdeauna cu un mare interes în rândul sistemului judiciar și sunt la mare căutare. Astfel de instruirii includ problema „abordării victimelor foarte vulnerabile”, cum ar fi cele din medii de refugiați

38. Pentru mai multe informații despre modul în care Părțile la Convenția de la Lanzarote au instituit măsuri pentru a asigura proceduri adaptate copiilor, consultați [Raportul de conformitate privind Recomandarea 31 cu privire la procedurile adaptate copiilor](#)

în mod regulat. Formarea este în curs de extindere. De asemenea, audierile tinerilor sub 18 ani conduse de judecătorii de instrucție sunt efectuate numai personal de către judecător. Toți ceilalți participanți cu dreptul de interogare trebuie să își pună întrebările prin intermediul judecătorului și vor primi permisiunea de a întreba martorul direct doar dacă nu există temeri privind vreun dezavantaj pentru bunăstarea martorului. Ofițerii de poliție care interviează copiii victime sunt, de asemenea, instruiți pentru efectuarea de interviuri cu copiii victime.

Interviurile înainte de proces se desfășoară în mare parte într-un mediu prietenos copiilor. Multe instanțe au camere proiectate pentru înregistrarea video a copiilor-victime. Unele instanțe folosesc sălile de anchetă ale secțiilor de poliție echipate într-o manieră adaptată copiilor. Altele folosesc spațiile Caselor Copilăriei care sunt deja instalate în mai multe state federale (Länder). Aceste Case ale Copilăriei au camere prietenoase pentru copii special concepute și adaptate nevoilor copiilor.

Centrele de sprijin pentru victime și asistenții psiho-sociali lucrează pentru a consilia victimele și a le sprijini pe parcursul procesului legal. Conform secțiunii 406 alineatul 2 din Codul de procedură penală al Germaniei, se permite, în principiu, să fie prezentă la interviu o persoană în care victima-martor are încredere (aceasta poate fi, printre altele, un angajat al unei organizații de sprijinire a victimei), la cererea victimei. Există mai multe organizații specializate care lucrează cu migranții și refugiații și sunt specializate pentru lucrul cu victimele traficului de ființe umane. În plus, copiii de până la 18 ani care au fost victime ale infracțiunilor sexuale sau anumitor infracțiuni violente (de exemplu, traficul de ființe umane) au dreptul de a solicita un asistent psiho-social, care este desemnat gratuit de către instanță. Asistenții psiho-sociali sunt profesioniști cu înaltă calificare, instruiți să lucreze cu victimele, inclusiv copiii victime cu nevoi speciale.

O procedură penală poate fi inițiată fără depunerea unei plângeri. În cazurile de abuz sexual, o posibilă retragere a plângerii copilului nu are niciun efect asupra procedurilor în curs de desfășurare. Codul de procedură penală din Germania urmărește strict principiul legalității, așa încât orice infracțiune trebuie urmărită penal. Există excepții cu privire la infracțiunile minore, precum încălcarea proprietății sau insulta, care sunt urmărite penal doar la cererea victimei, dar aceasta nu se aplică pentru abuzul sexual asupra copiilor.

Legea cu privire la problemele de familie care permite ca un copil să fie reprezentat de un reprezentant desemnat de autoritatea judiciară (cum ar fi, de exemplu, un avocat sau un asistent social). În cazul în care există un conflict de interese cu reprezentantul legal al copilului, va fi numit un curator.

Anexa 1.

Standardele, instrumentele și monitorizarea Consiliului Europei referitoare la drepturile copiilor în contextul migrației³⁹

Site web dedicat:

[Copiii și migrația \(coe.int\)](https://coe.int)

Recomandări CM:

[CM/Rec\(2007\)09](#) privind proiectele de viață pentru minorii migranți neînsoțiți

[CM/Rec\(2019\)11](#) privind tutela efectivă a copiilor neînsoțiți și separați în contextul migrației

[CM/Rec\(2022\)17](#) privind protecția drepturilor femeilor și fetelor migrante, refugiate și solicitante de azil

Instrumente și publicații:

[Evaluarea vârstei pentru copiii aflați în situații de migrație - Un ghid pentru factorii de decizie \(2019\)](#)

[Drepturile dumneavoastră în procedura de evaluare a vârstei - Informații pentru copiii aflați în situații de migrație \(2019\)](#)

[Suntem copii, ascultați-ne! Copiii vorbesc despre evaluarea vârstei \(2019\)](#)
[Raport privind consultările cu copiii neînsoțiți pe tema evaluării vârstei](#)

[Promovarea abordărilor adaptate copiilor în domeniul migrației - Standarde, îndrumări și practici actuale \(2019\)](#)

[Cum să transmiteți informații prietenoase copiilor aflați în situație de migrație: Manual pentru profesioniștii din prima linie \(2018\)](#)

39. Ultima actualizare la 30/03/22.

Informații în interesul copiilor pentru copiii aflați în situații de migrație: Ce cred copiii? (2018)

Ghid pentru parlamentari: Vizitarea locurilor în care copiii sunt privați de libertate ca urmare a procedurilor de imigrare (2017)

Un studiu al practicilor de detenție pentru imigranți și utilizarea alternativelor la detenția pentru imigranți a copiilor (2017)

Evaluarea vârstei: Politicile, procedurile și practicile statelor membre ale Consiliului Europei care respectă drepturile copiilor în contextul migrației (2017)

Biblioteca vie - Închideți capitolul despre detenția copiilor (2015)

Proiectele de viață pentru minorii migranți neînsoțiți: Manual pentru profesioniștii din prima linie (2010)

Monitorizarea standardelor:

Comitetul Lanzarote Declarație privind protecția copiilor împotriva exploataării sexuale și abuzurilor sexuale ca urmare a agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei

Comitetul Lanzarote Raport Special Protejarea copiilor afectați de criza refugiaților împotriva exploataării sexuale și abuzurilor sexuale

Raport special în urma unei vizite a unei delegații a Comitetului Lanzarote în zonele de tranzit de la granița sârbo-maghiară (5-7 iulie 2017)

Evaluarea măsurilor luate de autoritățile maghiare la recomandările adresate acestora

Evaluarea de către Comitetul Lanzarote a măsurilor luate de Părți la cele 5 recomandări prin care se solicită Părților să pună în aplicare Convenția

Evaluarea de către Comitetul Lanzarote a măsurilor luate de Părți la cele 10 recomandări, considerând că Părțile ar trebui să pună în aplicare Convenția

- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 7 cu privire la mecanismele de colectare a datelor
- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 11 cu privire la protecția copiilor victime
- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 12 cu privire la urmărirea penală a infractorilor
- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 13 privind coordonarea și colaborarea diferiților actori

- Raport de conformitate cu privire la Recomandarea nr. 15 privind informațiile și consilierea copiilor
- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 17 cu privire la schimbul de informații privind creșterea gradului de conștientizare
- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 31 cu privire la procedurile adaptate copiilor
- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 32 privind liniile de asistență pentru copiii victime
- Raport de conformitate cu privire la Recomandarea nr. 35 privind copiii dispăruți transfrontalier
- Raport de conformitate privind Recomandarea nr. 37 cu privire la o abordare coordonată între agențiile responsabile

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 46 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE